АГУУ ЛЕНИНЭЙ ҺУРГААЛ МҮНХЭ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрин 21-һээ гарана | № 94 (14205) | 1976 оной апрелиин 22, четверг | Сэн 2 мүнгэн.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 106 ЖЭЛЭЙ ОЙ

В. И. ЛЕНИН. 1920 он.

Владимир МАЯКОВСКИЙ

Владимир Ильич ЛЕНИН

(ПОЭМЭҺЭЭ ХЭҺЭГ)

Ганса хүн!
Хэндээ хэрэгтэй юм бэ?!
Гансын дуунинильшье
гангинахаһаа наагуур юмэл.
Хэн шүдхэр дуулахаб?
Һамганиинь гү?
Шуууюр дээрэл
бэшэ һаа,
дуулдамаар юм гү.
Парти хадаа
бүдүүн нарни
дуунуудһаа
нягтаран эршэдэһэн
һүрөөтэй ехэ һалхин лэ,
пушкын
нэрьеэнһээ
шэхэнэй дүлиирдэг һаа,
тэрэ һалхинһаа
дайсанай бэхилзэлгэ
тэһэрдэг лэ.
Ганса сусал
гал болохогүй гэгшэ.
Гансаардахада муу,
ганса хүн сэрэг бэшэ,—
хүйхэр нэгэн
шамда коёрхоод һалахагүй,
хоёр болоо һаа,
бүри
аһалдахаа һаатахагүй.
Хэрбээ
үсөөнш хүнүүдэй
партида хамтарбал, —
хэбтэ, дайсан,
үхэдхэ,
бэеэ тушаа!
Хамха нэрьехэ
хатуу нюдарга
зангидамал
миллион хургата
гар гээшэл
парти хадаа.
Нэгэн—юуншье бэшэ,
нэгэн—ялигүй,
нэгэ хүн —
хэршье
һүрхэй һаа,—
табан һөвмэй
юрын бревно даахагүй,
табан дабхар гэр
бүришье һаа.
Парти хадаа
ээм ээмүүдээ
хам нийлүүлһэн
түмэн сая хүнүүд
гээшэл.
Бэе бэеэ
партяар дэмжэлсэн,
барилгануудые
бодхоохобди
дээшэнь.
Парти хадаа
хүдэлмэришэн ангиин нюрга
һээрынь,
Парти хадаа
манай хэрэгэй мүнхэ
һүлдэнь.
Парти хадаа
хэзээш намда урбахагүй
үнэн зүрхэмнай.
Мүнөө приказчик,
үглөө би хаан түрые
картаһаа хюһахаб.
Ангиин ухаан,
ангиин хэрэг,
ангиин хүсэн,
ангиин алдар,
энэл даа парти гээшэмнай.
Парти ба Ленин—
эхир хоёр лэ,
хэниинь үлүү сэнтэйб
түрэһэн түүхэдээ?
Ленин—гэхэдээ,
парти—гэжэ
ойлгонобдил.
Ленин—гэжэ
ойлгонобдил
парти—
гэхэдээ...

Ц. ГАЛСАНОВ оршуулаа.

КОММУНИС СУББОТНИГОЙ ДҮНГҮҮД

1976 оной апрелиин 17-ной коммунис субботнигой дүнгүүдые Буряадай АССР-эй статистическэ управлени согсолбо. Энэ жэлэй субботнигто республикын ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадаһан байна

449.834 хүн гэхэ гү, али 1975 онойхиһоо 8.311 хүнөөр олон зон субботнигто гаража хүдэлбэ.

	1976 оной апрелиин 17-до 1975 оной апрелиин 19-нэйхидэ орходоо (процентээр).
Субботнигто хабаадаа бүхыдөө	101,9
тэрэ тоодо:	
Промышленностьда	107,2
Барилга дээрэ	92,4
Гол мүрэнэй, автомобилиин, түмэр замай ба бусад транспорт дээрэ	91,5
Совхозууд болон гүрэнэй хүдөө ажахын бусад предприятинуудта	114,6
Колхозуудта	97,7
Бусад эмхи зургаанууд ба организацинуудта	99,9

Республикын ажалшад субботнигой үдэр 762,1 мянган түхэриг гэхэ гү, али нёдондо жэлэйхиһээ 30,6 мянган түхэригөөр ехэ мүнгэ оложо, түсэбтэ арбадахи табан жэлэй жасада оруулһан байна.

	Мүнгэ зөөри оруулагдаа—мянган түхэригөөр 1975 он	1976 он	1976 оной 1975 онойхидо орходоо
Бүхыдөө	731,5	762,1	104,2
тэрэ тоодо:			
Промышленностьда	286,3	306,6	107,1
Барилга дээрэ	76,7	92,9	121,1
Транспорт дээрэ	56,5	58,1	102,8
Совхозууд ба гүрэнэй бусад ажахынуудта	136,1	139,7	102,7
Колхозуудта	66,3	60,4	91,1
Бусад организацинуудта	109,3	104,4	95,5

Коммунис субботнигой үдэр промышленна предприятинуудай коллективүүд 2706,0 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилжэ гаргаба. 3,2 мянган тонно шулуу нүүрһэн малтагдаа, переменнэ тогой 3,5 мянган киловатт хүсэтэй 28 электродвигатель, приборнууд, автоматизациин хэрэгсэлнүүд ба эдэнэй 29 мянган түхэригэй запасной частьнууд бүтээгдээ, зурган автомобиль заһабарилагдаа, 10,7 мянган кубометр модон, тэрэ тоодо 6,4 мянган кубометр барилгын материал, целлюлозо ба бусад зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын 1,7 мянган кубометр модо, 3,2 мянган кубометр хюрөөдэмэл материал, угаалтын 200 машина, 26,5 мянган түхэригэй мебель, 5 мянган метр нооһон бүд, 9,9 мянган хэһэг нэхэмэл дотор хубсаһан, 44 мянган хэһэг нэхэмэл гадар хубсаһан, 81,0 мянган түхэригэй оёмол зүйлнүүд, 16,4 тонно мяхан, тэрэ тоодо 1 категориин субпродуктнууд, 44,0 тонно колбасагай зүйлнүүд, 184,0 мянган условно баанха консервэ, 60,1 тонно кондитерска зүйлнүүд, 270 тонно целлюлозо, 240 тонно картон үйлэдбэрилэгдөө.

Тэрээнһээ гадна, республикын хото городуудые, һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, мүн түмэр түдэгэ ба хэрэгээ дүүрэһэн саарһан суглуулагдаа.

СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ.

ГЕРМАНИИН СОЦИАЛИС НЭГЭДЭМЭЛ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин эмхидхэгдэн байгуулагдаһаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет СЕПГ-гэй Центральна Комитедтэ, Германиин Демократическа Республикын коммунистнууд болон бүхы ажалшадта манай оронойкоммунистнуудай, бүхы арадай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэ.

Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые һэргээлгэ, СЕПГ-гэй зэргэдэ коммунистнуудай ба социал-демократуудай нэгэдэлгэ — немец хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэхи ехэ хэрэг мүн. Энэнь гитлеровскэ фашизмын бута сохигдоһоной һүүлээр немец газар дайда дээрэ гүн ехэ революционно шэнэдхэлгэнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, шэнэ ажабайдал зохёон байгуулха шухалын шухала арга нүхэсэл болоо.

ГДР-ые бүхы талаарнь батадхалга, тэрэнние түгэлдэр түргэнөөр хүгжэжэ байгаа социалис гүрэн болголго, эндэхи арад зоной материальна ба соёлой хэлэбэришэгүй дэбжэлтэ, шэнэ шэнжэтэй хүниие хүмүүжүүлэн болбосоруулжа байһан бүхы ушарнууд — Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин хүтэлбэрилгын ажал ябуулгын үрэ дүнгүүд мүн.

Совет коммунистнууд КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон, хани барисаан, харилсаа холбоон ба харилсан туһалалсалга тухай 1975 оной октябриин 7-ной договорой гол ёһонуудые хэлбэришэгүйгөөр баримталан, манай арадуудай социализмын ба амгалан байдалай аша туһада СССР ГДР хоёрой хоорондын хани ёһоной холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ байха.

Республикын коммунистнууд СЕПГ-эй 30 жэлэй ойн гайхамшаг һайндэрые партиингаа IX съездын урда тээхэнэ тэмдэглэжэ байна. Энэнь хүгжэлтэ түгэс социалис общество байгуулха хэрэгэй шухала шэнэ шатань болохол байха. Иимэ түүхэтэ зорилго дүүргэхэ хэрэгтэ алдарта илалта, амжалтануудые туйлахыегнай хаанадта. Хүндэтэ нүхэдүүд, ГДР-эй бүхы коммунистнууд болон арад түмэндэ хүсэнэбди.

ГДР-эй ажалшадай марксистско-ленинскэ манлай — Германиин Социалис нэгэдэмэл парти мандаха болтогон!

КПСС-эй ба СЕПГ-гэй хоорондын, Советскэ Союзай болон Германиин Демократическа Республикын арадуудай хоорондын аха дүү ёһоной хани барисаан улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР ЕРЭБЭ

НРПЛ-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЛНДР-эй Премьер-Министр Кейсон Фомвихан түрүүтэй Арадай-революционно партиин ба Лаосой Арадай-Демократическа Республикын правительствын делегаци КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр апрелиин 20-до Москва ерээ.

ЛНДР-эй ба СССР-эй гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэһэн аэродром дээрэ, самолёдһоо бууха гэшхүүрэй дэргэдэ нүхэр К. Фомвиханиие, делегациин бусад гэшүүдые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тушаалтад хани халуунаар, аха дүүгэй ёһоор угтаба.

(ТАСС).

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

[...]ИТЫН АДУУҺА МАЛЫЕ [...]НАЙ БЭЛШЭЭРИДЭ ЭМХИТЭЙГЭЭР [...]АРГАХА ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

[...] колхоз, совхозуудай үбэлжэлгэ хан[...] муугаар үнгэргэгдэ[...]а гэжэ республикын [...]нүүдэй Соведэй тог[...] заагдана. Зарим [...]уудта үбһэ тэжээлэй [...]һаа болоһо, адууһа [...]шаг шэмэ доошолоо, [...] мал гарзалаа. Тэрэн[...]алан, үбэлжэлгын [...] ажалай продукци [...]аа.

[...]ликын колхоз, сов[...] туранхай, шадал [...] ехээр гээһэн малай [...]эрэһээнь хүхэ ногоо[...] ургатар тэдэниис [...]дэ хаһа сагтань гар[...]өөрүүлхэ гээшэ орёо [...] болоно.

[...] архэ байдалда колхозуудай адууһа ма[...] эмхитэйгээр зунай [...]дэ гаргажа, продук[...]бэрилгые дээшэ[...] талаар бии байһан [...]жые хэр һайнаар [...]һээ 1976 ондо мал [...] продукци абаха, гү[...] худалдаха түсэбэн [...] гол түлэб дулды[...]айна. Нэн түрүүн [...]хэр зэргэ һайнаар [...] ехэ юумэн дул[...]

[...]ликын олонхи кол[...]зууд дан хожом бо[...]шалан дээрэ, тэрэ [...]алагдадаг газарта [...], ургасыень [...]шолуулна, яашье [...] юумэ хэнэ гэжэ [...] АССР-эй Министр[...] Соведэй тогтоол соо [...]дэнэ.

[...] бэлшээриин үедэ [...]ай продуктнуудые [...]ын тула бүхы [...]дые эмхитэйгээр. [...] соонь зунай бэл[...] гаргаха тухай то[...] хэмжээнүүдые ха[...]үүлхыень Хүдөө [...] министерствые, хүдөө ажахын трестнүүдые, аймгүйсэдкомуудые, колхозуудай правлени, совхозуудай директорнүүдые тус тогтоол уялгалба.

Үхэр малые хаана байлгахаб гэжэ тодорхойгоор түсэблөөд, гүүртэ бүхэндэ бэлшээриень тапалжа үгэхэ, малаа хаанаһаа уһалхаб, минеральна тэжээлээр яажа хангахаб гэжэ урид бодомжолхо байна. Тугал, хонидой байрын хуушан дал, һарабшануудые һэльбэн заһаха, хэрэгтэй соонь нэмэжэ бариха, үнеэдые тэндэнь оньһон машинаар һааха, һү буйлуулха, хадагалха түхеэрэлгэтэй зунай байрануудые бариха ёһотой.

Бэлшээриин ногооной һайн болотор туранхай, муу малда май һара соо эдюулхын тула гүүртэ, отара бүхэндэ ойроо хүртэшэгүй бүдүүн тэжээлэй нөөсэлгэ бии болгохо. Тэрээгээр холимол тэжээл (һолоомо, үбһэ, талха таряа хуу хэршээд, минеральна болон витаминтай зүйл нэмэлсээд) бэлдэхэ, туранхай малые һүрэгһөө амяарайнь илгажа, һайн харууһа, тэжээлдэ табиха шухала.

Бэеэ хүсэһэн хашараг, буруудые, шэргэһэн үнеэдые, түлгэ, зуһаг, эрьенүүдые хуу отара, гүүртэ болгоод, дары хабаржаанай бэлшээридэ гаргаха. Бүхы малые майн 5-һаа оройтонгүй сабшалан дээрэһээ, уһалагдадаг газарһаа заатагүй гаргаха ёһотой гэжэ тогтоол соо заагдана.

Бэлшээн гаргалуулагдахэ малай шэгнүүр хэды шэнээнээр нэмээхэб, һү хэр ехээр һаахаб гэжэ гүүртэ, фермын коллектив, хүн бүхэндэ тодорхой даабари үгэхэ байна. Зуһалан дээрэ һаамхай үнеэдтэ, энэ жэлэй туналнуудта талха таряанай зүйл буйлуулжа эдюулхэ, шахамал хонидто бии байһан талха орооһоной нөөсэдгэһөө тэһалжа үгэхэ шухала. Бэлшээриин ногооной гандаха болоо һаань, хэрэглэхээр шахамал малда, һаалиин үнеэдтэ, мүн үрэжүүлэгдэхэ хонидто эдюулхээр ногоон тэжээл тариха газар отара, фермэнүүдтэ таһалжа үгэхэ болоно.

Холын гүүртэ, отарануудта эгээл дүршэлтэй, харюусалгаяа һайн мэдэхэ хүнүүдые томилхо, зун болоходо дүршэлгүй хүнүүдгэ, бага үхибүүдтэ мал даалгадаг ябадалые огто болюулха, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тула малшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэрэнэйнь дүн саг соонь гаргажа байха. Малшадай байха зуһалангай гэр байрануудые заһабарилха, нэмэжэ бариха хэрэгтэй.

Колхоз, совхозуудэй зунай байрануудта үнеэдые һааха, һү хүргэхэ болон бусад оньһон түхеэрэлгэнүүдые тодхоходонь, тэрэниие заһабарилжа үгэхэ, запчастяар хангаха гэжэ республикын «Сельхозтехника» нэгэдэл уялгалагдаа. Зунай бэлшээриин хаһада мал ажалай хүдэлмэришэдые хангаха хэмжээнүүдые зохёожо бэелүүлхэ гэжэ «Буркоопсоюзай» правлени, Худалдаа наймаанай, элүүрые хамгаалгын, культурын, хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын министерствэнүүд, республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин управлени уялгалагдаа.

Зунай бэлшээриин үедэ мал ажалай продукци ехээр абахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөе үргэнөөр харуулжа байха гэжэ «Правда Бурятии», «Буряад үнэн», «Буряадай залуушуул» болон аймагуудай газетэнүүдэй редакцинууд уялгалагдаа.

ТАБАН ЖЭЛ АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

ҺАЙН ЭХИН

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын һараһаа даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ оролдожо байһан манай коллектив 1-дэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 50 мянган түхэригэй продукци худалдаһан байна.

Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, промышленна продукци үйлэдбэрилгэ, хэрэглэлэй эд бараа бүтээлгэ 6,1 процентээр дээшэлээ. Гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэгтэй электродвигательнүүдые бүтээлгэ 15 процентээр олошорһон байна. 605,6 мянган түхэригэй хэрэглэлэй зүйлнүүд бүтээгдэжэ, худалдаа наймаанай организацинуудта тушаагдаа.

Заводой уралан нарижуулагшад түрүүшын кварталай даабариие үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулһан байна. Тэдэнэр 34 мянган түхэригэй экономическа ашаг үрэ үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ.

Арад зоной хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг цех кварталай үрэ дүнгүүдээр эрхимлэжэ гараа. Туһалбариин цехүүдэй дундаһаа инструментальна цех түрүү һуури эзэлнэ.

Г. П. Шаманскиин, Е. А. Френкелиин, В. В. Аникинай, А. М. Арефьевэй, А. В. Яковлевай, Д. Е. Архиповай, Ю. А. Филипповэй, Н. Е. Ковалевой хүтэлбэрилдэг мастерска участогуудай коллективүүд габшагайгаар ажаллана. Газо-гагнууршан Николай Карлушин, модошо дархан Алексей Багин, слесарь Мирон Ведерников, токарь Владимир Мещеряков болон бусад үйлэдбэриин түрүүшүүл социалис мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлаа.

Н. ДЕМИН,
«Электромашина» заводой инженер.

32 МЯНГАН ТҮХЭРИГӨӨР ҮЛҮҮЛЭЭБДИ

Партиин XXV съезд коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха талаар совет хүнүүдэй урда асари ехэ зорилгонуудые табиһан байна.

Бидэнэр ойдо бэлэдхэгдэһэн модо шэрэдэг автомашинануудые заһабарилдаг, тэрээндэ хэрэгтэй запчастьнуудые бүтээдэг гээшэбди. Тиихэдэ автомашинануудай прицепүүдые бүтээнэбди. Манай коллектив Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай, Буряад оронойнгоо модошодой захилаар продукци гаргана.

Заводоймнай 500 гаран хүдэлмэришэд хубиин уялга абаад, дундаа мүрысэн хүдэлжэ байна. М. Н. Афанасьевай хүтэлбэрилдэг цехэй коллектив һайн шанартайгаар продукци гаргажа, бэшэнһээ шалгарна. Эдэнэр нэгэдэхи кварталай даабариһаа гадуур КРАЗ-255 түхэлэй хоёр автомашина заһабарилаа. Заводоймнай бэшэшье олон хүдэлмэришэд даабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Манай коллектив энэ жэлэй түрүүшын кварталда 1 миллион 50 мянган түхэригэй товарна продукци гаргаха даабаряа 1 миллион 87 мянганда хүргэжэ, гүрэндэ продукци худалдаха даабаряа 32 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэбэ. Бидэнэр саашадаа бүри шангаар хүдэлжэ, һайн шанартай продукци үшөө ехээр гаргаха зорилго урдаа табинабди.

М. СИЗЫХ,
Элхяин автомашинануудые заһабарилдаг заводой экономист.

СОВЕТ-ЛАОС ХООРЭЛДӨӨНҮҮД

Апрелиин 20-до Кремль дотор совет-лаос хөөрэлдөөнүүд эхилээ.

Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ: совет талаһаа—КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр А. А. Гречко, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, ГКЭС-эй түрүүлэгшэ С. А. Скачков;

Лаосой талаһаа—НРПЛ-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЛНДР-эй Премьер-Министр Кейсон Фомвихан (делегациин толгойлогшо), тэрээнтэй суг ябалсаһан партийно-правительственна делегациин гэшүүд хабаадаба.

КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые совет арадай бодото дээрэнь бэелүүлжэ байһан тухай, арадуудай амгалан тайбан ба аюулгүй байдал, тэдэнэй сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалтай байха, социальна хүгжэлтэ, дэбжэлтэ туйлаха эрхыень хангаха зорилгоор КПСС-эй ба Совет гүрэнэй эрхилдэг гадаадын-политическэ ажал ябуулга тухайда совет тала Лаосой делегацида мэдээсээ.

ЛНДР-эй делегаци национально-демократическа революциин илаһанай ашаар лаос арадай ажабайдалда болоһон үндэһэн хубилалтанууд тухай, тэрэшэлэн оронойнгоо экономикые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхын тула бэелүүлэгдэжэ байгаа хэмжээнүүд тухай хөөрэбэ. Лаос арадай тэмсэлэй бүхы шатануудтань түгэс бүрин ба аша үрэтэй туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө КПСС-тэ, Советскэ Союзай правительствада, арад зондо тус делегаци Лаосой Арадай-революционно партиин, бүхы лаос арадай үмэнэһөө гүнзэгы баяр баясхалан хүргөө.

КПСС-эй болон НРПЛ-эй, СССР-эй ба ЛНДР-эй хоорондын хани барисаан болон харилсаа холбоое саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд, хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын асуудалнууд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна.

(ТАСС).

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 106 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ҮЕЫН ҮЕДЭ ХАДАГАЛААТАЙ БАЙХА

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институтай директорэй орлогшо, Марксизм-ленинизмын институтай Партийна түбэй архивые даагша А. А. СОЛОВЬЕВ хөөрэнэ:

В. И. Ленинэй гар бэшэгүүдые, документнүүдые, Владимир Ильичэй фото-зурагуудые институтда дамжуулха гуйлтатайгаар ВКП(б)-гэй Центральна Комитет 1923 оной июлиин 8-да бүхы организацинуудта, эмхи зургаануудта, партиин гэшүүдтэ, паогийнабэшэ хүнүүдтэ хандаһан байгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо хэгдэһэн хүдэлмэри сэгнэгдэшэгүй ехэ юм.

Манай орондо научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшадай документнүүдые хадагаламжын гүрэнэй гансахан газар — марксизм-ленинизмын институтай Партийна түбэй архивтахи В. И. Ленинэй фондо мүнөө 34 мянга гаран хэһэг хадагалагдажа байна. Эдэнь юун бэ гэхэдэ, номуудай, статьянуудай, документнүүдэй, вождиин үгэ хэлэхэдэнь бэлдэһэн гар бэшэгүүд, хүнүүдтэй бэшэлсэһэн бэшэгүүдынь, номууд дээрэ хэһэн тэмдэглэл, бэшэлтэнүүд болоно. Юһэн хари хэлэн дээрэ В. И. Ленинэй бэшэһэн эхэ бэшэгүүдынь манда хадагалагдажа байна. Владимир Ильичэй 396 фото-зурагууд. 874 метр кинолентэ манда бии, тон нарииваар хадагалагданхай. Мэндэ ябахадань эдэ кинолентэнүүдтэ буулгагдаһан байгаа. Хэлэһэн үгыень бэшэһэн 14 грамм-пластинка бии.

1924 ондо тон шухала аад, олон материалнууд абтаһан байна. Владимир Ильичэй, эгэшэ дүүнэр — Ульяновтанай басагадай Анна Ильинична, Мария Ильиничнагай документнүүдые бултыень хадагалжа ябаһанаа Н. К. Крупская эдэнние институтда дамжуулаа һэн. А. М. Горький, Ф. Э. Дзержинский, А. С. Енукидзе, А. В. Луначарский, Г. В. Чичерин, А. Д. Цюрупа болон бусад нүхэдһөөнь Ильичтэ ерэһэн бэшэгүүд тэдэ жэлнүүдтэ ороо агша һэн.

Манай ороной олон правительственна эмхи зургаануудһаа, гүрэнэй архивуудһаа, музейнүүдһээ мүн лэ Ленинэй документнүүд ороо бэлэй. Аха дүү Коммунис партинуудай, мүн хариин оронуудай олон тоото хүнүүдэй туһаламжаар эдээнэй олонхинь олдоһон юм.

Научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшадай сэгнэшэгүй гар бэшэгүүдые гэмтээнгүй хадагалхын тулада техникын мүнөөнэй хэмжээнэй аргаар совет эрдэмтэд ба мэргэжэлтэд бүхы хэмжээнүүдые абажа байнхай. Тусгаар түхеэрэгдэһэн булад сейфүүд соо, тусхай хабтаһанууд соо эдэнь хадагалагдажа байдаг юм.

Тон лэ шухала хэрэгэй гараа һаань, шэнэ документ хэхын тулада гү, али түрүүшынь гар бэшэгтэй ямар нэгэн документ сасуулжа хараха сагай болоо һаань, хадагаламжын газарта ородог байна. Ленинэй материалнуудаар хэгдэдэг хүдэлмэриин ехэнхинь фото-буулгабаряар эрхилэгдэдэг юм. Ушар юуб гэхэдэ, агаарайнь хүйтэн, дулаанай халта ондоо болоходо, саарһан гээшэ айхабтар бэлээр хубилдаг — нэгэн гээ һаа, шииг бэедээ татажа абадаг, үгы һаа, хатажа, гэмтэхэеэ һанадаг байна. Бүри мэдэгдэхээр бэшээр агаарай хубилхадашье, саарһан гансата ондоо болодог, тооһоной ороходо гү, али нарана гэрэлдэ муудажа эхилдэг юм. Хадагаламжын газарта агаарайнь хүйтэн дулаан нэгэл янза—18 градус, шииг нойтонойнь хэмжээ соогоо байхынь тулада тусхай приборнууд шалгажа байдаг. Дежурна инженер тусхай пультын дэргэдэ холоһоо эдээнние шалгажа байдаг.

Тон муу болошоһон — үмхиржэ муудаһан, бэхэнь хэташаһан олон гар бэшэгүүд институтда ороһон байна. Эдэнь хэрэгээ дүүрэнтэһэн документнүүд гэжэ һанамаар һэн. Тиигэбэшье юумые дахин һэргээдэг дүршэл ехэтэй элдэб зэбсэгтэй, химиин препарадуудтай хүнүүдэй гарта ороходоо, автограф һөөргөө амидырдаг, — саарһан нягтаржа үгэдэг, ялагар болодог, сэбэрлэгдэжэ, бэшэлгэнь эли болоно үгэдэг байна бшуу.

В. И. Ленинэй литературна болоод документын зүйлнүүдые шадаал һаа хүсэдөөр суглуулха гэжэ оролдогдоһон байна. Гэбэшье һаа, хэһэн юумэнүүдэйнь зүбхэн лэ заримаиинь хэблэгдэжэ, эли болоһон байна.

Жэшээнь, 1974—1975 онуудта В. И. Ленинэй 394 документ Партийна түбэй архивта ороо, тэдэнэй 300-ниинь бодото эхэ бэшэгүүд болоно. Владимир Ильичэй зарим бэшэлгэнүүд: ном заһаһан заһабаринууд, Партийна түбэй архивта хадагалагдажа байһан бусад материалнууд, хэһэн тэмдэглэлнүүд партийна элдэб эмхи зургаануудай фондиуудые научно техническэ аргаар илгахада олдоһон байна. Октябриин революциин урда тээхи үеын материалнууд cooһoo барлагдан гаргагдаһан элдэбын хэблэлнүүд дээрэ Владимир Ильичэй хэһэн тэмдэглэлнүүд олдоо.

В. И. Ленинэй даалгабаряар Н. К. Крупскаягай нэгэдэхи дэлхэйн дайнай жэлнүүдтэ суглууһан хариин газетэнүүд, тэдээнһээ хайшалжа абаһан статьянууд Партийна түбэй архивта һүүлэй үедэ шалгагдажа үзэгдэһэн байна. Владимир Ильичэй хэһэн элдэб тэмдэглэл, зураһан 239 газетэ, статьянууд тодорхойлогдоо.

Октябриин революциин урда тээхи олохон материалнууд хилын саанаһаа ороһон байна. Гүрэнэй түбэй архивуудай шухала шухала фондиуудые илгажа эмхилхэ үедэ, В. И. Ленинэй олон ботитой биографи бэлдэхэдэ, материалнуудые шэнжэлэн үзэхэ үедэ Совет үеын олонхи документнүүд элирүүлэгдээ.

Соведүүдэй финансын таһагуудай түлөөлэгшэдэй Бүхэроссин 1-дэхи съезд дээрэ 1918 оной майн 18-да В. И. Ленинэй элидхэлэй секретариин хэһэн зэшэлгэ Октябриин революциин гүрэнэй түбэй архивта олдоһон байна. Тус элидхэл энээнэй урда тээ газетэдэ үгтэһэн материалай үндэһөөр мэдэгдэдэг байһан юм. Хүдэлмэридөө гаргаһан дутагдалнуудайнь түлөө СНК-гай секретарь Н. П. Горбуновто, тэрэнэй туһалагша Ю. П. Сергеевада шанга донгодолго соносхохо тухай 1918 оной августын 16-да Ленинэй үгэһэн захиралтын, буулгабаринь эндэһээнь лэ олдоһон байна. Гүрэнэй зургаанай ажал ябуулгада нарин нягта байхэ хэрэгтэ багаханшье хазагайралтын гараа һаа, Владимир Ильичэй тэсэдэггүй байһанай, ехэ эрилтэтэй байһанай гэршэ энэ документ болоно.

Совет Армиин түбэй гүрэнэй архивта Ленинэй долоон документ олдонхой. Дэлхэйдэ эгээн түрүүшын Совет республикые буу зэбсэгээр хамгаалха хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ Владимир Ильичэй сэхэ хабаададаг байһые эдэ документнүүд тодорхойлно. «Кремльдэхи В. И. Ленинэй таһалга ба байра» гэжэ музейһээ Партийна түбэй архивта ороһон 1919 оной карта-нууд сэрэг дайнай асуудалнуудта В. И. Ленинэй ехэ анхаралтайгаар хандадагые, граждан дайнай фронтнуудтахи байдалаар һонирходог байһые гэршэлэн харуулна. Эдээнэй олон дээрэнь Владимир Ильич бэшэһэн, тэмдэглэл хэһэн байна.

Ажахын байгуулалтын, мүнгэ һомололгын, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангалгын болоод бусад олон асуудалнуудаар олон документнүүд СССР-эй арадай ажахын түбэй гүрэнэй архивта байһанаа олдожо элирүүлэгдэбэ. Эдэнь юун бэ гэхэдэ, захиргаанай бэшэлгэнүүд дээрэ Ленинэй даабари үгэжэ бэшэһэн бэшэлгэ, тэмдэглэл, гар табигдаһан Совет правительствын тогтоолнууд гү, али элдэбын захиралта үгэһэн телеграммануул болоно.

Агуу Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойдо Ленинэй фонд нилээдгүй нэмэгдэхэ байха гэжэ бидэнэр этигэжэ байдагбди.

К. Марксын, Ф. Энгельсын, В. И. Ленинэй орхиһон литературна материалнуудые, КПСС-эй дээдын органуудай материалнуудые, тэрэшэлэн уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба коммунис хүдэлөөнэй документнүүдые хадагалха эрхэ байдал һайжаруулха зорилгоор Москвагай Советскэ талмай дээрэ байдаг Партийна түсэй архивай байшангые үргэдхэхэ, шэнэлэн заһабарилха гэжэ шиидхэгдэнхэй. Партийна түбэй архивай мүнөө байһан байшангай дэргэдэ зургаан дабхар шэнэ байшан залгажа барихын тулада «Главмосстрой» трест мүнөө ехэ орёо хүдэлмэри эрхилжэ байнхай. Энэ хүдэлмэри бэелүүлээд байхада, научна коммунизмын үндэһэ һуури табижа байгуулагшадай агууехэ документнүүдэй материалнуудые саг үргэлжэ хадагалха, шэнжэлжэ үзэхэ, хэблэхэдэ, эгээл зохисотой эрхэ нүхэсэл бии болохо юм.

(ТАСС-ай корр).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук[аз]

МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХАНГАЛГ[А] СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ГҮР[ЭНЭЙ] КОМИТЕДЭЙ ПРЕДПРИЯТИНУУД БОЛ[ОН] ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЫЕ, ИНЖЕ[НЕР] ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ, ... ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУ[УДААР] ШАГНАХА ТУХАЙ

Арадай ажахые материально-техническэ талаа[р] ...хын, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуу[д] ...лис уялгануудые дүүргэхын тула арга нооса[...] сүүлгэдэ амжалтатайгаар ажаллаһанайнь түлө[ө]

Буряадай АССР-һээ «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Савельев Иван Александровичые — «Буря[...] управлениин металлобазын слесарь.

СССР-эй Верховно Соведэй Президи[умэй] Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРН[ЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Президи[умэй] Секретарь М. ГЕОРГ[АДЗЕ]

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 24.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук[аз]

КИНЕМАТОГРАФИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ[ДЫЕ] СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГН[АХА] ТУХАЙ

Совет кинематографие хүгжөөлгэдэ ехэ габь[...] һанайнь, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүү[...] хигэйгээр хабаадаһанайнь, түсэбтэ юһэдэхи таб[ан] даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь [...] **шагнаха:**

Буряадай АССР-һээ «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Малыгин Иннокентий Константиновичые — Баргажанай аймагай киносетиин дирекциин киномеханик.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Кобылкин Василий Иннокентьевичые — Улаан-Үдын киномеханическэ заводой слесарь.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАН[АЙ] ТҮЛӨӨ» МЕДАЛ[ЯАР]

Акинфеева Анна [...]евнае — кинофил[...] шалгаан, экранда [...] республиканска [...] фильмүүдые һэльбэ[...]лэгшэ.

Дашиев Бато-Мун[...]гежаповичые — З[...] магай киносетиин ди[...] киномеханик.

СССР-эй Верховно Соведэй Президи[умэй] Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОР[НЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Президи[умэй] Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ]

Москва, Кремль.
1976 оной мартын 24.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук[аз]

ЭРДЭМ НАУКЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫ[Е] СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГН[АХА] ТУХАЙ

Совет эрдэм, техникые хүгжөөлгэдэ [...] гэнүүдэй дүнгүүдые арадай ажахыда нэбтэрүү[...] түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые дү[...] туйлаһан амжалтануудайнь түлөө шагнаха:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ «ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Найдаков Василий Цыреновичые—СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ Т[ҮЛӨӨ]» МЕДАЛЯАР

Герасимова Ксения [...]симовнае — СССР-[эй] [...]нуудай академиин С[ибириин] отделениин Буряа[дай фили]алай ниитын эрдэмэ[...]тудай секторые даа[...]

СССР-эй Верховно Соведэй Президи[умэй] Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРН[ЫЙ]

СССР-эй Верховно Соведэй Президи[умэй] Секретарь М. ГЕОРГА[ДЗЕ]

Москва. Кремль.
1976 оной мартын 16.

КПСС-эй райкомуудһаа мэдээсэнэ

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИ

Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой партийна организаци үзэл суртталай хүдэлмэри һүүлэй үедэ һайнаар ябуулдаг болонхой. Илангаяа КПСС-эй XXV съездэ бэлэдхэлэй үедэ энэ элеэр харагдаа һэн. Мүнөө үедэ политинформаторнууд болон агитаторнууд, парткомой штатнабэшэ лекторнүүд съездын материалнуудые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха талаар горитой хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлжэ байна.

Малшадай али бүхы хэрэглэмжые комплексно аргаар хангаха хэрэг илангаяа нүлөөлхы ехэ удха шанартай байгаа. Хоёр һарадаа гурба—дүрбэ дахин малшадай бүхы байрануудаар ябадаг комплексно бригадын бүридэлдэ хүдөөгэй клубай уран һайханай бүлгэмэй гэшүүд, библиотекарь, лекторнүүд, медигүүд, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын комбинадай хүдэлмэрилэгшэд ородог. Тэдэнэр һонирхолтой концертнүүдые табиха, лекци уншаха, хөөрэлдөөн болон политинформацинуудые үнгэргэхэһөө гадна, малшадай байрануудта харуулан ойлгуулгын хэрэгсэлнүүдые шэнэлдэг, улаан булангуудые шэмэглэн гоёодог юм.

Гадна тус колхоздо өөрын радио-дамжуулгын студи бии. Долоон хоногто нэгэ удаа колхозой политинформаторнууд, агитаторнууд эндэ радиогоор үгэ хэлэжэ, орон дотор, республика соо боложо байһан һонинуудтай колхозниигуудые танилсуулна, съездын шухала материалнуудай гүн удхые тайлбарилжа үгэнэ.

«Эрдэм» колхозой агиткоддективэй, политинформаторнуудай бүлэгэй, «Знание» бүлгэмэй эхин организациин КПСС-эй XXV съездын материалнуудые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха талаар ябуулжа байһан хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн КПСС-эй Сэлэнгын райкомой бюро эдэ бүгэдые онсолон тэмдэглэхэ зуураа, бии байгаа дутуу дундануудыень тодо болгон харуулба.

Жэшээлхэдэ, колхозой партком агитатор болон политинформаторнуудай хүдэлмэрние хииан шалгаха, аша үрэ ехэтэйгээр хүтэлбэрилхэ талаар хүдэлмэриеэ зарим тэды һулаpуулаа. Энээнһээ боложо эдэнэрэй зариманиинь ойлгууламжын хүдэлмэри һулаpуулаа. Бюро хэлсэһэн асуудалаараа тодорхой шиидхэбэри абаа.

ТАРИЛГАДА БЭЛЭДХЭЛ УНЖАГАЙРНА

Ивалгын туршалга- үйлэдбэриин ажахы хабарайнгаа тарилгада бэлэдхэлые унжагайруулжа байна. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд энэ хүдэлмэрие ехэ муугаар эмхидхээ. Мүнөө болотор үрэһэнэй 4,5 мянган центнер орооһон дутаһан зандаа. Бии байгаа хүрэнгынь 3000 центнерынь муу шанартай гэжэ элирүүлэгдэбэ. Гадна олон жэлэй нотооной, хартаабхын хүрэнгэ горитойгоор дутана, гээд КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой бюро онсо тэмдэглэбэ.

Хүдөө ажахын техникэ заһабарилга һанаһанда хүрэмэ бэшээр ябуулагдана. Тарилгын, газар элдүүрилгын техникэ мүнөө болотороо бэлэн болгогдоогүй байна.

Сабшалан, тараалан дээрэ наг шэбхэ гаргажа тарааха ажал удаарна. Газарай үрэжэл һайжаруулха габшагай хоёр һарын түсэб дүүргэгдэнэгүй. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд луговодуудай кадрнуудые олохо, зохид соонь хубаарилан табиха асуудалые мүнөө болотор шиидхээгүй байһаар. Луговодуудай һуралсал эмхидхэгдэнэгүй.

Энэ хадаа нёдондонойнгоо алдуунуудые дабталга болоно. Тиихэдэ сабшалан болон тараалангые уһалха ажал муугаар эмхидхэгдэжэ, ехэ ахир үрэ дүнгүүд туйлагдаһан юм.

Гадна газар уһалдаг машинануудые заһабарилгын унжагайржа байһаниинь элирүүлэгдэбэ. Бии байһан нимэ 15 машинын оройдоол 8-ниинь бэлэн болгогдонхой. Гэхэтэй хамта эдэнииньшье харууһагүйгөөр хаягдашанхай.

Хабарай тарилгын үедэ механизаторнуудые хоёр халаанаар хүдэлгэхэ кадрнууд дутаха байна. Гэбэшье ажахын дирекци болон партком энэ асуудал шиидхэхэ талаар анхарал татама хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээгүй байха юм.

Тарилгада бэлэдхэл тон шухала хэрэг. Тиимэһээ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ, энэ хүдэлмэриие эршэдүүлхын, гуримшуулхын тула Ивалгын тараашад ехэ оролдолго гаргаха ёһотой гээд КПСС-эй райкомой бюро тэмдэглээ.

В. ОРЛОВ.

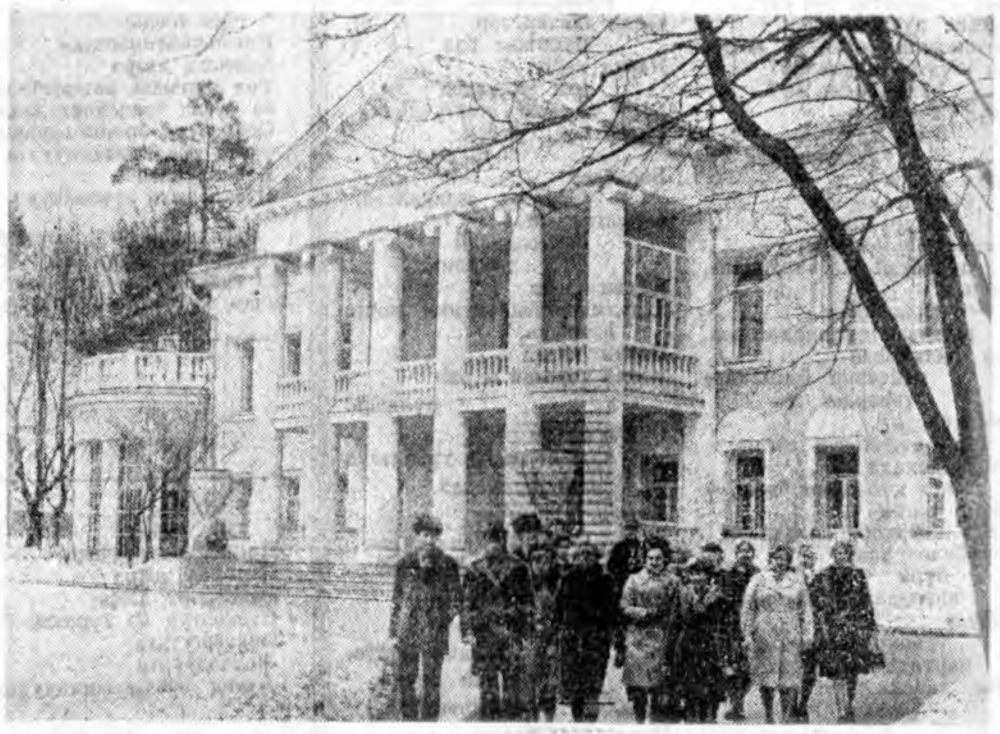

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Горкодохи В. И. Ленинэй гэр-музейн дэргэдэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ШЭНЭ ТРЕСТ

Республикымнай ниислэл Улаан-Үдэ хотодо барилгын шэнэ трест эмхидхэгдэбэ.

Барилга-хабсаралгын нэгэдэхи, хоёрдохи управлениуүд, гэр байра барилгын комбинат, барилгын хүдэлмэри оньһожоруулха управлени шэнэ трестын мэдэлдэ үгтэбэ. Барилгада ажаллаха хүдэлмэришэдэй кадрнуудые бэлдэхэ һуралсалай комбинат, лаборатори һаядаа эмхидхэгдэхэ юм.

Гэр байрануудые, һургуулинуудые, больница болон поликлиникэнүүдые, мүн соелой эмхи зургаануудые барилга шэнэ трестын мэдэлдэ үгтэһэн барилгын эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй гол зорилго болоно. Энэ асуудалда КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд соо ехэ анхарал хандуулагдаһан байгаа.

Буряадай барилгын управлениин начальнигай орлогшоор ажаллажа байһан нүхэр Соктоев В. Р. шэнэ трестые эрхилэгшээр томилогдобо.

Манай корр.

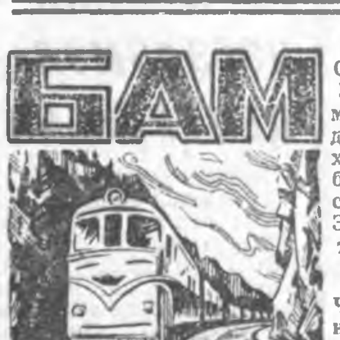

ЭРХҮҮГЭЙ ОБЛАСТЬ. Саяно-Шушенска, Братско-Усть-Илимскэ харьяата промышленна бүлэг барилгануудые саашадань үргэлжэлүүлхэ, шэнэ районуудые бии болгохо гэжэ КПСС-эй XXV съезд хараалһан байна. Энэнь түмэр замай барилгатай нягта холбоотой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БАМ-ай Чудничный разъездһээ ашаанууд барилгануудта эльгээгдэнэ.

ТАСС-ай фотохронико.

АМАРАЙ ОБЛАСТЬ. Гилюй мүрэн дээгүүр татагдаха хүүргэ хадаа Байгал-Амарай түмэр замай барилга дээрэхи томо хүүргэнүүдэй нэгэн болоно. Энэ хүүргэ Тында — Беркакит гэһэн харгын 208-дахи километртэ баригдажа байнхай. Хүүргэ барилгын 49-дэхи отряд эндэ хүдэлнэ. Амарай область, Яхадай АССР-эй хилэ дээрэ хүдэлхэ эрхын түлөө тус коллектив тэмсэнэ. Хүүргын хабсаргалгын хүдэлмэрние майн 9 болотор дүүргээд, майн 15-да хүүргэ дээгүүр түрүүшын ашаан гараха юм. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа нилээд урид болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргалгын хүдэлмэри түлэг дундаа.

ТАСС-ай фотохронико.

ХҮДЭЛМЭРИШЭН ХҮДЭЛМЭРИШЭН НҮХЭР ТУХАЙГАА

«НОГООН ГАЛНУУДАЙ» ЭЗ[ЭН]

Хэдэн мянган тонно ашаа шэрэһэн локомотивууд һалхи шуурга хаха эсхэн, үргэн уужам тала дайдын дундуур, хада уулануудай хоорондуур торон тогтонгүйгөөр шуумайлдана. Арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаа шэрэжэ ябаһан энэ поезднууд секунда, минута соошье һаатаха ёһогүй бшуу. Машинистнууд энэ харюусалгаа һайнаар мэдэдэг дээрэһээ локомотивуудые түргэнөөр ябуулха гэжэ оролдоно. Энэ хэрэгтэнь станциин дежурнанууд, поезднуудые бүридхэгшэд ехэ туһа хүргэдэг.

Улаан-Үдэ станциин дежурна Владимир Николаевич Сергеев ехэл тухашаруу. Байд гээд лэ телефониинь хангирна. Тэрэ поезднуудые бүридхэгшэдтэй, диспетчернүүдтэй, түмэр замшадтай хөөрэлдэн, даабаринуудые үгэхэ юм. Улаан Үдэ станцида дүтэлжэ ябаһан локомотивуудай машинистнууд станциин дежурнатай радиогоор сэхэ хөөрэлдэхэ юм. Эдэ поезднуудые станцида һаатуулангүйгөөр ябуулха ёһотой. Владимир Николаевич Сергеев телефоноор түмэр замшадтай хөөрэлдэхэдөө:

— 124-дэхи поездые станцида барингүйгөөр ябуулагты, — гээд богонихоноор захираадхиба. В. Н. Сергеев тиимэ ехээр нарана, тэбдэнэгүй. Хамаг юумэ һайса бодомжолжо, тэнсүүлжэ үзөөд лэ заабари үгэхэ ёһотой ха юм. Халаанай туршада Улаан-Үдэ станциһаа хэдэн олон ашаатай поезднууд гарана гээшэб?

Ажалай үедэ эндэ олон асуудалнууд гарадаг. Тэрэниие саг дары зүб тээшэнь шиидхэхын тула станциин дежурна ехэ юумэ мэдэхэ ёһотой. Түмэр замшадтай нягта барисаатай байха зэргэтэй. Станцида хэды вагон сугларбаб? Ямар ашаан хайшаа эльгээгдэхэ ёһотойб? Хэды сагта ямар поезднууд Улаан-Үдэ станцида ерэхэб гэжэ станциин дежурна сүм мэдээд байха зэргэтэй болоно бшуу.

В. Н. Сергеев ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандадаг хүн. Олон жэлэй туршада түмэр замай Улаан-Үдын станцида хүдэлжэ, баян дүршэлтэй болоһон. Тэрэ ажалдаа ерэһээр лэ станцида юун боложо байнаб, ямар поезднууд станцида дүтэлжэ ябанаб гэжэ мэдэжэ абахаяа оролдодог. Замда ябаһан поезднуудай машинистнуудтай радиогоор ходол хөөрэлдэжэ, зүбшэл заабари үгэдэг заншалтай. Владимир Николаевич Сергеев иимэ харюусалгатай мэргэжэл шэлэһэндээ урмашан ябадаг. Тэрэнэй оролдолго шадабариин ашаар лэ ашаатай поезднууд һаадгүйгөөр ябуулагдажа, арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаан ехээр шэрэгдэнэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

— Владимир Николаевичтай хорёод шахуу жэл хүдэлнэб. Сэхэ сагаан һанаатай, ажалша бэрхэ хүн. Ажал хүдэлмэри эмхидхэхэдээ ехэ бэлигтэй. Тиимэһээл гэрэнэй халаанда ашаатай поезднууд графигһаа нэгэтэшье гээгдэдэггүй, — гэжэ станциин дежурна М. М. Зябликова хэлэнэ.

Владимир Николаевич Сергеевые мэдэхэ, танихагүй хүн түмэр замай Улаан-Үдэ станциин коллектив соо үгы юм. В. Н. Сергеевэй даадаг халаанай коллектив локомотивуудые сүүдхэдөө 1.000 километртэ ябуулха гэһэн мүрысөөндэ оролсоо бэлэй. Энэ халаанайхид машинистнуудтай, поезднуудые бүридхэгшэдтэй, түмэр замшадтай нягта барисаатайгаар хүдэлдэг юм. Иимэ эбтэй зетэйгээр хүдэлһэн дээрэһээл, ашаатай поезднуудые түргэнөөр ябуулжа, амжалта туйлана бшуу.

Партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн мүрысөөндэ В. Н. Сергеевэй даадаг халаанай коллектив оролсоһон юм. Эдэнэр локомотивуудые сүүдхэдөө 1.000 километр зайда ябуулхын тула ехэхэн ажал ябуулга хэһэн байна. Станциин коллектив партиин съезднүүдтэ зорюулагдаһан, ажалай 25 вахта соносхоһон юм. В. Н. Сергеевэй хүтэлбэрилдэг халаанай коллектив энэ мүрысөөндэ оло дахин илажа гараһан байна. Энэ халаанда «Партиин XXV съездын нэрэмжэтэ халаан» гэһэн нэрэ соло олгогдоһон байна.

Юһэдэхи табан жэлэй, илангаяа 1975 оной даабари дүүргэхэ талаар эгитэ ехэ амжалтануудые туйлаһанайнгаа түлөө Владимир Николаевич Сергеев һаяхаг Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Хамта хүдэлдэг нүхэрэйнгөө гүрэн түрын эгээл дээдын хайра шагналда хүртөөд байхада түмэр замшад урма баяргайгаар:

— Владимир Николаевич Сергеев энэ нэрэ со[...] тэхэл ёһоороо хүргэ[...] замшадай ажал хэрэ[...] үндэрөөр сэгнэлэнэ[...]да бүри һайнаар х[...] — гэжэ хэлсэн бай[...]лэй.

Түмэр замай У[лаан-Үдэ] станциин коллектив [...] табан жэлэй даабар[и] [...]татайгаар дүүргэл[...] 1975 ондо дэлгэр[...] союзна социалис м[...]дэ станциин коллекти[в] [...] удаа илажа гара[...] оной 1-дэхи, 4-дэхи [...]лай дүнгүүдээр СССР-[...] харилсаанай минист[...] хоёрдохи мүнгэн ш[...] юм. Эндэ В. Н. [...] хубита бага бэшэ [...]

Уужам һарууд [...]тай таһаг соо Влади[мир Ни]колаевич Сергеев [...]дэһээ түмэр замай [...] альган дээрэ шэнэ[...]дана. Холын замһа[...] станцида бүрид[...] поезднуудые Влади[мир Ни]колаевич Сергеев [...] хараад, телефоноор [...] заабари үгэнэ. [...] ашаа шэрэһэн [...] станцида тогтонгү[й...]мэр харгы доһолу[...] шэнэ.

— Ногоон галну[...] таһандатнай һайни[...]нэб, — гэжэ поезд[...]нист радиогоор д[...] хөөрэлдэхэдөө хэлэ[...]

Станциин дежу[рна] харюусалгатай, ех[э] [...]гүй ажал. Түмэр [...]далые гартаа бүхэ[...] В. Н. Сергеев гэ[...]сые халташгүй [...]гүй гэжэ оролдоно.

В. КАЛИНОВС[КИЙ],
түмэр замай У[лаан-] Үдэ станциин па[ртийна] организациин секр[етарь].

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДТА

КИРГИЗИ:

ҮНДЭР ХАДАНУУДТАХИ ХАРГЫНУУД

Ферганска хадын хабшалнуудта республикын харгышад шэнэ автомагистралиин түрүүшын километрнүүдые барижа эхилбэ. Энэ харгы республикын ажахынуудые түбэй Тянь-Шаньтай холбохо юм. Джалал-Абад-Казарман гэһэн 160 километр утатай энэ харгы далайн нюрууһаа 3.000 метр үндэр хаданууд дээгүүр гараха байна.

Үндэр хадануудта хүрэлэгдэһэн энэ республикада автомобильна харгынууд гол удха шанартай юм. Мүнөө республика дотор шэрэгдэдэг бүхы ашаанай арбанай юһэн хубинь авто-харгыгаар зөөгдэнэ.

Һүүлэй табан жэлэй туршаа соо энэ республикада хатуу хушалтатай автомобильна, 1.000 гаран километр харгы баригдаһан байна. Урдань гансал самолёдоор ашаа зөөдэг байһан хадата нютагууд тээшэ мүнөө автомобильнууд, автобусууд ошодог болонхой.

Шэнэ табан жэлдэ республика дотор авто-харгын ажахы улам саашадаа хүгжөөгдэхэ юм. Автотранспортаар ашаа шэрэлгые 58 процентээр ехэ болгохо гэжэ түсэблэгдэнхэй. Энэнь автомашинануудай тоо олошоруулһанай, шэнэ харгынуудые барилһанай ашаар туйлагдаха

МОЛДАВИ:

ХОНИШОДОЙ ХЭРЭГ БОЛОН ТҮСЭБҮҮД

Районой түб Комрат тосхон шадар хони үсхэбэрилхэ томо комплексын барилга һаяхан эхилбэ. Энэнь республика доторoo эгээл томо комплекс болохоор түсэблэгдэнхэй. Эндэ нэгэ доро 24 мянган хониин харууһалагдажа, жэл соо хониной 750 тонно мяхан абтахаар хараалагдана. Республикын колхозуудай соведэй баталһан түсэбэй ёһоор Молдавиин урда зүгэй 6 районд гүйсэд оньһожоруулагдаһан иимэ комплексүүд баригдаха юм.

Шэнэ холимол ү[...]нидые үсхэбэрилд[...] зорилго шэнэ ко[...]дай хүдэлмэрилэгш[...] табигдана. Нютаг[...] болон каракульска [...] хонидой дундаһаа [...] хурьгад юрын [...] гадһаа томону[...]даг, түргөөр [...] юм. Тэдэнэр до[...] болоод байхадаа, [...]рээ юрын хурьгад[...] процент дээгүүр б[...]жэ үйлэдбэриин [...]нууд элирхэйлээ. Ш[...] тэрэй хонидые ү[...]дэ минеральна б[...]гэнөөр хэрэглэгд[...] Гансал тэрэнэй а[...] 40 процентээр үлү[...]шэгнүүр абтаха юм.

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 106 ЖЭЛЭЙ ОЙ

…ЛЕНИНДЭ ХҮНҮҮД ЕРЭНЭ…

…фа хотодохи Крупскаягай болон Достоевскиин нэрэтэ гудамжануудай …дха дээрэ оршодог хоёр …р гэртэ орохо бүхэндөө …талиин хүдэлмэришэн …т Уилтон Джон Браунай …эй мүрнүүдые абаһаар …анаад орхидогби:

…дьхэл зүрхэ хүдэлгэһэн газарнууд
…гээ Россида олон бии.
…ии газарнууд гээд тэдэниие
…рад зон зүб лэ хэлсэдэг.

…00 оной зун В. И. Ленин Н. К. Крупская хоёр …гэр соо ажаһууһан юм. …е эндэ музей нээгдэн… 35 жэлэй туршада энэ …дэ 2 миллионһоо үлүү …орожо гараһан, 200 мян… дээшэ лекци-экскурси …эгдэһэн байна.

…үнөө уужам дэлгэр Эхэ …эймнай алишье зүгүүд… Москва, Ленинград, Киев, Свердловск, Челябинск, …н-Үдэ, Казань, Куйбышев болон бусад хотонуудай хүнүүд ерэжэ, энэ музейдэ ороно. Энэ түүхэтэ …нилээд олон харинн оронуудай түлөөлэгшэд, Англи, Венесуэлэ, Эквадор, Венгри, Чехословаки, Болгари, ГДР, Итали, Бирмэ, Бельги, Энэдхэг болон бусад оронуудай делегацинууд эндэ ерээ. Байгша оной январь һара соо Монголой Арадай Республикын залуушуулай делегаци МРСМ-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Л. Түдэв түрүүтэй эндэ ерэһэн байна. Аха дүү Монгол орэнсой залуушуулай түлөөлэгшэд Владимир Ильич Ленинэй гэр-музейдэ орожо гарахадаа, дэлхэйн арадай агуу багшын нангин дурасхаалда зорюулан, сэдьхэл зүрхөө хүдэлгэһэн үгэнүүдээ бэшээ.

Дэлхэйн уласхоорондын хүдэлмэришэн болон коммунис хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагшад Георгий Димитров, Пальмиро Тольятти, Долорес Ибаррури, Вильгельм Пик, Клемент Готвальд гэгшэд энэ музейдэ орожо гараа. Тиихэдэ лётчик-космонавтнууд В. М. Комаров, В. Н. Волков, уран зохёолшод Леонид Соболев, Константин Симонов, Мариэтта Шагинян болон бусад мэдээжэ хүнүүд энэ музейе хараа. Һанамжа, дурадхалнуудай дэбтэр соо нигэжэ бэшээтэй: **«Дэлхэй дээрэхи түрүүшын Совет гүрэниие, Коммунис партиие байгуулагша Владимир Ильич Ленинэй ажаһууһан, ажаллаһан гэртэ ороод байхадаа, юрын лэ байдалыень харахадаа, зүрхэ сэдьхэл хүдэлнэ…»**

СССР-эй болон харинн оронуудай арадуудай хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн һанамжа, дурадхалнууд эндэ бии.

… Түүхэтэ энэ гэртэ хүнүүд ерэжэл байна. Башкирай АССР-эй Чишминскэ районой һургуулиин һурагшад, тэдэнэй һүүлээр Харьковска областиин наһажаал большевигүүд, Ленинград хотын «Комсомольский марш» агитбригадын гэшүүд, Германиин Демократическа Республикын делегаци, Энэдхэгэй компартиин түлөөлэгшэд ороно.

Музейн экспонадуудые хараһанайнгаа һүүлээр Эквадорой залуушуулай делегациин гэшүүд һанамжа, дурадхалнуудай дэбтэр соо нигэжэ бэшээ: **«…Өөһэдынгөө һанал бодолнуудые эндэ нигэжэ мэдүүлнэбди: совет арадай хүн түрэлтэнэй вождь Ленинэй һургаалнуудта бидэнэр үнэн сэхэбди».**

В. И. Ленин Н. К. Крупская хоёр энэ гэрэй хоёрдохи дабхарта ажаһууһан юм. Ороходо жаахан таһалга, тэндэнь — эдеэлдэг газар. Саада тээнь — ондоо таһалга. Тэндэ стол табяатай. Дээрэнь — харшиинай дэн, уһанай шэл, графин. Хэдэн һандали. Ханадань — хоодиг час. Энэ таһалга соо Владимир Ильич хүдэлдэг, ородой түрүүшын политическэ газетэ бии болгохо тухай революционернүүдтэй зүбшэн хэлсэдэг байгаа. Тэрэ газетэнь һүүлдэ «Искра» боложе гараа һэн. Унталгынь таһалга соо тон юрын байдал үзэгдэнэ: түмэр орон, тэрэнь эреэн бүдөөр хушаатай, номой тагууд, тумбочка.

Уфа хото хадаа хаанта засагай үедэ гээгдэнги, үгытэй городуудай нэгэн, оройдоол 90 мянган хүн зонтой, революционернүүдые сүлэлгын газар байгаа. Мүнөө Уфа хотодо нэгэ миллион тухай хүн зон ажаһууна. Октябриин революциин урда тээ эндэ нэгэшье техникум, училищи үгы һэн. Мүнөө Уфада долоон институт, олон тоото училищинуудта залуушуул һурана. Промышленна 120 предприяти, тэрэнэй тоодо нефть буйлуулдаг гурбан, синтетическэ спиртын, химическэ, мотоор бүтээлгын болон бусад заводууд Уфада хүдэлнэ. Эндэ бүтээгдэһэн продукци дэлхэйн 70 гаран оронуудта эльгээгдэнэ.

…В. И. Ленинэй музей харахаяа, агуу багшын дурасхаалые мүнхэлхэеэ хүнүүд Уфа хотодо ерэжэл байна. КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байһан тухайгаа тэдэнэр агуу багшадаа элидхэнэ.

Н. САМОХИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Ленинэй гэр-музей.

Авторай фото.

Уфа хото.

Дэлхэйн пролетариадай багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ой эдэ үдэрнүүдтэ республика дотор үргэнөөр тэмдэглэгдэжэ байна. Ленинэй ордено локомотив-вагон заһабарилгын заводой партийна комитедэй политическэ гэгээрэлэй кабинет соо В. И. Лениндэ зорюулагдаһан номуудай, фотозурагуудай ехэ выставкэ эмхидхэгдээ. Ленинэй зохёолнуудай бүхы ботинууд эндэ бии. Гадна Владимир Ильич тухай дурдалганууд, мүн Ленинэй образ харуулһан уран зохёолой номууд бии.

Заводой коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэд В. И. Ленинэй зохёолнуудые политическэ һуралсалда гүнзэгыгөөр шудалдаг юм. Тиигэхэ зуураа һуралсалда хабаадуулдаг техническэ хэрэгсэлнүүд: В. И. Ленинэй хэлэһэн үгэтэй пластинканууд, биографиинь харуулһан диафильмнүүд болон бусад эндэ бии.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: политическэ гэгээрэлэй кабинет соо эмхидхэгдэһэн выставкэ.

Хоёрдохи зураг дээрэ В. И. Лениндэ зорюулагдажа Горькиин нэрэмжэтэ республикын библиотекэ соо эмхидхэгдэһэн выставкэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ҮНДЭР ШАГНАЛ

Ой модоор баян нютагта түрэһэн хадаа юм гү, али юундэшьеб даа, Василий бага наһанһаа байгаалида ехэ дуратай бэлэй. Бүхэли үдэртөө ой тайгаар зайжа, үетэн нүхэдөөрөө үлир жэмэс суглуулха. Багжагар улаан нарһан, шэнэһэн модод хэдэн мянган хүн зонһой суглараад, ирагуу дуу дуулажа байһан мэтэ гоёор, нэгэ аалидан, нэгэ шангадан хэтынгээ дуу хүнжэмдэн байхал даа. Үбэл, зун, намаршье байгаалиин ирагуу гоё дуунай аялга замхадаггүй. Хабартаа элдэб олон шубуудай аялга дуунтай ниилэн, бүришье һаа хүсэтэйгөөр, хүнэй сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмэ гоёор зэдэлэн байдаг шуу.

Баруун тээһээ. Баргажанай аманһаа һалхин ехэ шангаар хүүешэбэ. Шэлбэнгын тужа хүүешэбэ. Иимэ сагта ойдо хүдэлжэ болохогүй бшуу даа. Василий Степанович Щукин ажалаа зогсоохо ушартай болобо. Нарһан, шэнэһэн мододой бэе бэеэ дайрахаһаа нааша гүйбалзахыень харан, эршэтэй шанга дууень шагнаархан дуугай һууна. Бригадынь гэшүүд булта шахуу вагон-гэрнүүдтээ орожо, ан-бун гэжэ абяагүйнүүд болобо.

Василий Степанович Щукин мүнөө юун тухай бодомжолно хаб? Тэрэнэй бүхы ажабайдал ой модотой, байгаалитай холбоотой ха юм. Бури багаһаа эсэгэеэ дахажа ой гаралсадаг һэн. Гараар модо отолхо, морёор таллуулан шэрэхые харахыса хараһан, өөрөөшье туршаад үзэлсэһэн намтартай.

Мүнөө гараар модо отолхоёо болёо. Энэ ажалые Урал-2 түхэлэй бүтээсэ ехэтэй хюрөөгөөр хэнэ бшуу. Бригададань ГТ-4 түхэлэй аяар гурбан трактор бии. Энэ техникэеэ хэрэглэжэ шадабал, ямар ехэ ажал хүдэлмэри хэхэ арга шадалтай гээшэб? Энээн тухай бригадынгаа гэшүүдтэй яһалал хөөрэлдэдэг. Теэд бригададань ганса хүн бэшэ, аяар хорин хүн ха юм. Эдэнэртэй хөөрэлдэжэ шадаха. хэн ямар ажал илангаяа бэрхээр дүүргэжэ шадахаб гэжэ мэдэхэ хэрэгтэй заб даа.

«Трактористнар Виктор Дагаев, Александр Блинов гэгшэд трактораа табан хурганайнгаа зэргэзр мэдэдэг. Хэрэгтэй болоо һаань, ямар бэрхээр модо отолдог, гэшүүһэ сэбэрлэдэг гээшэб! Одоол алтан гартай зон даа. Модо отолгошо Виктор Поляков түрүүшүүлэй хойно орохо ехэл дурагүй. Залуу аад, али зэргын бэрхээр модо отолдог бэ! Иимэ урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтой зоноор хүдэлхэһөө ехэ зол жаргал хаана байхаб» гэжэ Василий Степанович Щукинай бодомжолон һуутар, Виктор Александрович Дагаев гэрһээ гаража:

— Василий аха. Һалхин намдаба хэбэртэй. Хүдэлөө, — гээд дүтэхэнэ байһан трактор тээшээ гэшхэлбэ.

Бригадынь гэшүүд шаг шууяа табиһаар, хүдэлжэ байһан участогууд тээшээ яарабад. Василий Степанович Щукин һаял носоолон папиросоёо хэдэн удаа һорооод, газарта хаяба. Тэрэнээ дэбһэжэ һайса унтараагаад, Урал хюрөөгөө абажа, нүхэдэйнгөө хүдэлжэ байһан участок тээшэ гэшхэлбэ. Тракторнуудай хүнхинээн, модо отолдог хюрөөнүүдэй таршаганаха абяан бүришье хүсэтэйгөөр зэдэлнэ. Иимэ ажалша бэрхэ нүхэдтэй хүнгэн бэшэ дабаачуд дабагдаа, дабагдахашье гэжэ Василий Степанович догоро баяртайгаар шэбшэн байгаа һэн.

Василий Степанович Щукинай бригадын коллектив юһэдэхи табан жэл соо 150 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа 211 мянган кубометртэ хүргөө һэм шуу. Иимэ ашаг үрэтэйгээр хүдэлһэн дээрэһээ энэ коллектив ёһотойл баатаршалга гаргаба ха юм. Энэ баатаршалгынь парти, правительство үндэрөөр сэгнэжэ, бригадир Василий Степанович Щукиниие гүрэн түрын эгээл дээдын хайра шагнал — Ленинэй орденоор һаяшаг шагнаба.

Дэлхэйн пролетариадай агуу ехэ вождь В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойн габар. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын хабар. Энэ түүхэтэ хабар Ленинэй орденоор шагнагдаха аза талаан угай модошон В. С. Щукинда тудаба.

— Саашадаа бури һайнаар хүдэлжэ, арбадахи табан жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэб, — гэжэ Хурамхаанай леспромхозой хүдэлмэришэдэй урда В. С. Щукин хэлээ һэн. Тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхэшье байха. СССР-эй ой модоной промышленностиин хүндэтэ мастер, Ленинэй ба Ажалай Улаан Тугай ордено В. С. Щукинай бригада байгша оной нэгэдэхи кварталай даабариһаа гадуур 5.600 кубометр модо бэлэдхээ.

К. ЖАМЬЯНОВ.

…ҮҮХЭТЭ ОЙДО ЗОРЮУЛАГДАНА

…. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойе совет арад политическэ ба …лай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда угтажа байна. Апрелиин 20-й үдэр Москвада, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институтда болоһон заншалта …нскэ уншалганууд энэ ойдо зорюулагдаа. КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Марксизм-ленинизмын институдай директорэй нэгэдэхи орлогшо, түүхын эрдэмэй доктор П. А. Родионов «КПСС-эй XXV съезд ба парти тухай ленинскэ һургаалай хүгжэлтэ» гэһэн элидхэл хээ. «Ленинэй авторствые тодорхойлгын зарим асуудалнууд», «В. И. Ленинэй Түбэй музейн экспозицидахи шэнэ зүйлнүүд» гэһэн научна мэдээсэлнүүд соносхогдоо.

(ТАСС).

АЖАЛША БҮЛЭ

1. ГЭРЭЙ ЭЗЭН

Нэгэшье үүлэгүй, оёоргүй сэнхир хүхэ тэнгэри. Тэнгэриин тэгэн дунда һаргама шаргал наран. Наран элшэнүүдээрээ агаар, газар дулаанаар жэгнэнэ. Хүдөөгэй зүргэ харгыгаар алхалжа ябахада аятай: досоо уужам, тэнюун… Байгаалиин байдал һайн хүнтэй уулзахыем мэдэрһэндэл таатай зохид.

Улаан-Үдын аймагай «Заветы Ильича» совхозой түбэй баруун-хойно оршодог, холоһоо сагааран харагдадаг һү һаалиин 1-дэхи фермэ тээшэ коллективые даагша Г. Э. Цыретаровтай алхалан ябанабди.

Ажахын энэ фермэ дээрэ үбгэ һамган хоёр Николай Бимбаевич, Мария Доржиевна Пурбуевтан һаалишанаар ажалладаг. Тэдэнэр хоюулан совхоз, аймаг дотороо түрүү ажалшад гэжэ оролдосотой һайн ажалаараа суурханхай.

Һаалишадай ажалайнгаа забһарта суглардаг таһалга руу ороходомнай, шууятай, хөөрэлдөөн боложо байһанаа замхаба. Тэдэнэр үдынгөө һаамда гарахаяа зэһэнхэй. Һаалишадтай мэндэшэлэлсэбэбди. Гүнсэн Эрдынеевич намайе һаалишан Пурбуевтай танилсуулба, тантай хөөрэлдэхэеэ ерэһэн хүн гэжэ хэлэбэ. Фермые даагшын тингэжэ хэлэһэнэй һүүлээр оньһон аргаар үнеэдые һаадаг түхеэрэлгын мотоор хүнхинэн хүдэлжэ эхилшэбэ. Һаалишадшье тэрэ абяанай бии болохотой адли нэгэ хүнэй захирһандал хуу гаража ошобо. Николай Бимбаевич бидэ яахабибди, хэзээ хөөрэлдэхэбибди гэһэндэл нюдөөрөө нам руу харан, ойро зуура зогсошобо. Тинхэтэйнь хамта хэлэбэб: «Намда бү һаатагты, ажалаа хэгты». Николай Бимбаевич гаража ошобо.

Ажалша хүнэй намтар тухай хэлэнгүй байхын аргагүй. Николай Бимбаевич ажалайнгаа намтарай түрүүшын хуудаһа 1948 ондо нээгээ юм. Тиихэдэ Коля гэжэ нэрэтэй хүбүүн миин лэ 14 наһатай ябаа. Олон шалтгаанһаа боложо, ажаллаха ушартай болоо һэн. Удаан болоһон гал түймэртэл олон хүнэй ами наһые залгиһан, арадай зөөри нөөсые хооһолһон дайн дүүрээд байгаа. Энэ дайнһаа эсэгэнь бусаагүй. Ажалшад үсөөн, ехэнхидээ эхэнэрнүүд, наһаяа гүйсөөгүй үхибүүд байгаа. Тиимэһээл дайнһаа бусаагүй эсэгынгээ орондо багахан Коля ажаллажа эхилээ бшуу. Тиин энэ жэлһээ хойшо армиин наһа гүйсэтэрөө хониин ажалда эжытээ, мүн бэшэшье зонуудтай хүдэлөө. 1954 онһоо 1956 он болотор сэрэгэй албанда ябаа. Армиһаа бусаад баһал хонишоноор хүдэлөө. 1958 ондо Мария Доржиевнатай гэрлээ. Залуу хонишод багаһаа адууһа мал харууһалһан, үшөө тиихэдэ оролдосотойгоор ажалладаг байһан тула түсэбөө саг соонь дүүргээд лэ, зоной хойно гарангүй ажалладаг байгаа.

1962 ондо Николай Бимбаевич Ленинэй партиин гэшүүн болоо. Ажалдаа бэрхэ, зондоо хүндэтэй залуу коммунист хониной фермын бригадираар 1963 ондо томилогдобо. Энэ тушаалдаа хүдэлжэ байтараа 1966 ондо хүндөөр үбшэлжэ, жэлһээ үлүү 2-дохи бүлэгэй инвалид болоод ажалгүй байгаа. Нэгэ бага бараг боломсоороо 1967 онһоо эбэртэ бодо малай гүүртын бригадираар, техник-үрэжүүлэгшээр хүдэлөө, үбдөөб гээд гэртээ һуугаагүй. Нёдондо жэлэй октябрь һарада һаалишан болгыт гэһэн гуйлтатайгаар совхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаһан юм. Тиихэдээ фермэдэ тон бага һү үгэдэг бүлэг үнеэдые өөрын дураар даажа абаһан байха юм.

Н. Б. Пурбуевай ажалша бэрхыень гэршэлһэн хэды баримта дурдахамнай. Николай Бимбаевич хонин хайшалалгаар 1961, 1963 онуудта республикын чемпион боложо, ажалай 7 час соо 103 хонин хайшалаа. Оренбург, Волгоград мүрысөөндэ ошоһон байна. Дүршэлтэй, бэрхэ хүдэлмэришэн нёдондошье зун ехэ «сагаан алта» хайшалһанайнгаа түлөө совхоз доторoo түрүүлжэ, 100 түхэригөөр шагнагдаа һэн. Харин 1959 ондо хониин ажал дээрэ амжалтатай хүдэлжэ байһанайнгаа түлөө арадай ажахын түйлалтануудай бүхэсоюзна выставкэдэ Москва ошоо бэлэй.

«Н» үзэгэй түхэлтэйгөөр бариһан ажалайнь газар — фермын гоншойһон нэгэ хахад руу һаалишадай ошоһоной удаа нэгэ хэды болоод ошобоб. 4 рядаар уягдаһан үнеэд. Эдеэ хоолой хобоонууд, авто-уһалуури, оньһотой аргаар һаадаг түхеэрэлгын хэрэгсэлнүүд… хүнэгтэй халуун уһан, сэбэр хүнэгүүд соо эдеэ хоолой дээжэ — хөөһэтэжэ байһан һүн. Үнеэдээ һаажа байһан һаалишадай абяан байд гээд лэ эндэ тэндэһээ дуулдана. Николай Бимбаевичта хүрэжэ ерэбэб. Хажуу тээһээнь тэрэнэй үнеэдэй хүхэ шобторхыень дуугайхан адаглан харанаб. Һаажа байһан үнеэнэйнгээ һү шобторжо дүүргээд, һүеэ хүнэг руу эюулһэнэйнгээ һүүлээр оньһон түхеэрэлгээр һаагдажа байһан үнеэндэ ошожо, һаагдаха һүниинь дууһан һаагдаа гү гэжэ үнеэнэй дэлэн барижа үзэнэ, түхеэрэлгээ шалгана. Удаань тэрэнээ ондоо үнеэндэ абаашажа тодхохынгоо урда халзадайнгаа энгэрэй хармааһаа сэбэр бүд гаргажа, үнеэнэй дэлэн, саминиень аршана. Машинаяа хүдэлгөөд, ондоо үнеэ гараа һаажа байхадаа, һамбаагаа олоод лэ дүтэлэн ерэжэ тэрэнэйнгээ һайн, муугаар хүдэлһыень шалгана.

— Оньһон аргаар үнеэ һаахада ямар байна гээшэб? — гэжэ асуухадамни:

— Һайн даа. Тиибэшье зарим үнеэдые машинаар һаахада һүеэ үгэсэгүй байдаг, — гэжэ Николай Бимбаевич харюусаба.

— Юунһээ боложо иимэ ушар үзэгдэнэ гээшэб?

— Үнеэдэй занһаа болоно. Залуу үнеэдые анха түрүүн машинын хүсөөр һаажа эхилбэл ехэ һайн. Харин машинада дадаагүй, һүеэ табидаггүй ба хүгшэн үнеэдые аргадан татаад гараар һаабал дээрэ байгша.

Үдын һаам дүүрэжэ, үнеэд үдэшэ болотор бэлшээридэ гаргагдана. Һаалишад, тэдэнэй тоодо Николай Бимбаевич ажалайнгаа хэрэгсэлнүүдые аршажа, тусхай таһалга руу хуряана, һүеэ тушаана.

Уданшьегүй ажалаа дүүргэһэн һаалишад гэртээ бусажа, мүнөөдэрэй фермын дежурна болон нэгэ хэды зон таһалга соо үдэбэ. Тиин бидэшье совхозой түб худар руу алхалалдабабди. Газаа дулаан зандаа, наран бүри шангаар шарана. Энэ дулаанһаа уламжалан, саашанхи хөөрэлдөөмнай һабагшатаба.

— Хабарай дулаан үдэр адууһа малдашье амар, таатай зохид. Сагай уларилай хүйтэн болоходо үнеэдэй һаам доошолоно, — гэжэ Николай Бимбаевич аалин намдуугаар үргэлжэлүүлнэ. — Мүнөө ямаршье ажалда хүдэлбэл, хүнгэн, бэедэ зобolонгүй болоо. Манай фермые абаад хараял даа. Үнеэдээ оньһон түхеэрэлгээр һаанабди, үнеэдэй эдеэ хоол бэлдэдэг түхеэрэлгэтэйбди, авто-уһалуури бии… Мүнөө ажал хүнгэн болоо. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, ажахыдаа ехэ олзо оруулнабди, бултанаймнай гэр бүлын байдал баян дэлгэр, һайн болонхой.

Сэдьхэлэй һайхан эдэ үгэнүүд олон юумэнүүд тухай хэлэнэ. Хүдөөгэй ажалшанай бар хүсэнэй ажал хүнгэн болоно, жэл ерэхэ бүри оньһожоруулагдана. Ганса механизаторай ажал абажа хараад үзэел даа. 40-өөд он — түмэр мөөртэй, хүсэ багатай трактор, удаань «ДТ» түхэлэй тракторнууд үйлэдбэридэ оруулагдаа. Һүүлээрнь түргөөршье ябадаг, хүсэтэйшье тракторнууд бии болоо: «Беларусь» тракторнууд, К-700… Хүдөөгэй ажалшанай хүдэлмэриин эрхэ байдал жэл ерэхэ бүри һайжарна, совет хүнүүд ажал хэрэгтээ эзэн ёһоор хандадаг болоно. Олоной, өөрынгөө хэрэгые зохилдуулан, хамтын ажалда үнэн сэхээр, оролдосотойгоор хүдэлһэн хүн зон жаргалтай.

Николай Бимбаевичһаа иигэжэ үшөө асуубаб: «Та, ямар бодолтойгоор, юундэ найдан, бага һү үгэдэг үнеэдые абаха гэжэ шиидэһэмта?

— Өөртөө найдааб. Юундэ өөртөө найдаабиб гэхэдэ, фермэ дээрэ шалгардажа илгагдаһан үнеэд гэжэ үгы. Үшөө тиихэдэ үнеэдтэ үбһэн адляар үгтэнэ. Тиимэһээл оролдоһон һаалишан бүхэн түрүүшүүлдээ гартангүй ябаха арга боломжотой, гансал оролдолгын ба ажалай хүсэн, — гэжэ һаалишан Н. Б. Пурбуев хөөрэнэ. Һаалишан Пурбуев энэ жэлэй эхинһээ амжалтатай хүдэлнэ. Түрүү һаалишан һү һааха кварталайнгаа түсэб 130 гаран процент бэелүүлжэ, совхоз соогоо түрүүлбэ.

Иимэл даа ажалша бүлын аха заха, коммунист Н. Б. Пурбуев.

Д.-Р. ДАМБАЕВ,
манай корр.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

УРАН БЭЛИГ

Урид алдаршаһан агуу ехэ балеринэнүүдтэй нэгэ хиртэрэниие сасуулдаг байгаа. Харин мүнөө сасуулһанай хэрэггүй болоо, юуб гэхэдэ, ёһотойл бэлиг шадабари өөрын хэмжээтэй байха зэргэтэй. Тиигэбэшье сасуулхада ашатай байгаа, юуб гэхэдэ, РСФСР-эй арадай артистка Наталья Бессмертнова бэлиг шадабаряараа баледэй театрай үе сагые холбоо бшуу.

Анна Павловагай абга шадабари нюдэ һаргамаар ялараа һэн. Тэрэнэй алдар сууе сасуулашагүй Галина Уланова дамжуулан абаа. Майя Плисецкаягай уран бэлиг толорбо. Үе саг дабшана. Майя Плисецкаягай «Дон Кихотдо» дүлэтэ халуун дуратай Китриин рольдо хатаржа байхада, гурбадахи классай һурагша Наташа Бессмертнова баледэй нэгэ хубида харагдаһан юм. Харин мүнөө Ехэ театрай соносхолдо Майя Плисецкая Наталья Бессмертнова хоёрой нэрэ зэргэлээд байдаг. Ород болон совет баледэй агуу ехэ ёһо заншалнуудые Бессмертнова даган абаа гээд хэблэлдэ бэшэдэг юм.

Тэрэ врачай басаган. Москвагай хореографическа училищиие 1961 ондо дүүргэһэн юм. Амжалта сохом туйлахаш гэжэ үшөө бага байхадань тэрээндэ хэлэһэн хүнүүд алдуу хээгүй.

Бессмертнова ямаршье геройн абари зан, һанал бодол алдуугүйгөөр харуулжа шададаг юм. Гадна, бэлиг шадабаряа хүсэд мэдэхэ болоһон балерина хадаа ходо доо хүнэй бодолгото болохо, тайлбарилхые оролдохо, хүсэд хэлэгдээгүй юумэ харагшадта заатагүй орхидог гээшэ.

Ролинигоо гол удхада баледэй арга шадабари бэрхээр, хүсэд дүүрэнээр хэрэглэжэ шададаг ушарынь англисын зохёохы уран бэлигэй эгээл тодо хурса, оньсо зүйл болоно.

Ехэ театрта хүдэлжэ эхилэмсээрээ, арга шадабариингаа хэр зэргэ үргэн, олон янза байһые Наталья Бессмертнова гэршэлээ. Балетмейстер Фокинай табиһан «Шопениана» соо балериный түрүүшынгээ шухала роль гүйсэдхэһэнэйнь удаа тэрээн тухай хэлсэжэ захалаа. Энэ баледэй гол удхые ойлгохын тула ульһатайхан сэдьхэлтэй байха ёһотой гэжэ Фокин хэлэһэн юм. Теэд баледэй артист бүхэн иимэ байдаг бэшэ. Энэ багахан поэмын удха, түхэл гоё һайхан юумэндэ зорюулагданхай бшуу. Жизелиин роль гүйсэдхэхэ бэлиг шадабаритай бэеһээ Бессмертнова эгээл эндэ харуулаа һэн.

Мүнөө тэрэнэй Жизелиие дэлхэйн олон зон мэдэхэ болонхой. Америкэ, Англи, Франци, ФРГ, Австри гэхэ мэтэ оронуудта Бессмертнова энэ роль гүйсэдхэһэн байна. Белградай, Будапештын, Софиин, Висбаденскын, Токиогой артистнартай хамта хүдэлһэн юм. Хатар наадын талаар Парижэй академи 1970 ондо Анна Павловагай шагнал Бессмертновада барюулхадаа, тэрэнэй Жизелиие үндэрөөр сэгнэһэн байна. «Жизель» Бессмертновагай романтическа бэлиг шадабариие бури үргэнөөр тайлбарилхаһаа гадна, газар дэлхэйн байдалые тэрэ тон дүтэ һанадаг гэжэ харуулаа. Балерина гансал романтизмаар бэдэрэлгээ түгэсхөөгүй. Тэрэ уран гоё юумэ нэгэдхэхэ мэдэрэлэй эхи табиһан байна. Бессмертновагай шадабариин хоёр ондоо арга «Жизель» соо таарууу зохидоор ниилүүлэгдэһэн байна бшуу.

Инаг дуран хадаа эртэ урда сагһаа хойшо баледэй зүжэгэй гол темэнь байһан юм. Гэбэшье харагшад тэрэниие ходоодоо нэгэн адляар ойлгодог бэшэ. Мүнөөнэй байдал, хүсэл эрмэлзэл харуулжа шададаг хадань Наталья Бессмертновагай уран бэлиг харагшадай дура татана бшуу. Зүжэг соо эртэ урда сагай байдалай харуулагдажа байгаашье һаа, Бессмертнова мүнөө үсын амисхал дамжуулжа шададаг гээшэ.

Олон тоото рольнуудтаа Бессмертновагай харуулһан дуран нэгэ янзын, уридшалан тайлбарилхаар байдаггүй. Тэрэнэй репертуар соо Чайковскиин «Щелкунчик» эгээл уянгата, эгээл арюун сэбэр балет гээшэ ха. «Щелкунчикта» балериный хэрэглэдэг бүхы аргануудай дунда баяр баясхалан, гоё һайхан байдал шухала һуури эзэлдэг юм.

Арам Хачатурянай «Спартагта» Фригия-Бессмертнова хадаа боолнуудай восстаниие ударидагша Спартагай һамган байхаһаа гадуур, алта мүнгэнэй, буу зэбсэгэй хүсэнһөө дулдыдадаг дэлхэйдэ дураа гутаһан, эрхэ сүлөөдэ дуратай эхэнэр мүн. Тэрэ геройнгоо хуби заяае хубаалдана. Балериный хатарта Спартагай һэшхэл сохилжо байһан мэтээр үзэгдэнэ.

Бүхы рольнуудыень тоолоожо барахаар бэшэ, габашье «Иван Грозный» гэжэ зүжэгтэ хаанай һамган Анастасия гэгшын роль гүйсэдхэһэн тухайнь хэлэнгүй байхын аргагүй. Сергей Прокофьевой хүгжэмдэ тус баледые Юрий Григорьевич табиһан юм. «Шопениана», «Жизель», «Хун шубуудта нуур», «Нойрсожо байһан дангина», «Дуран тухай домог», «Спартак», «Ромео ба Джульетта», «Дон Кихот» гэжэ баледүүдэй гол рольнуудые гүйсэдхэжэ, бэлиг шадабаряа хүсэд мүлиһэн хойноо балерина энэ рольдо хүрэжэ ерэһэн байна. Теэд «Иван Грозный» Анастасия шэнэ түйлалта болоо. Юуб гэхэдэ, эндэ ород эхэнэрэй юрын абари зан, ухаан бодолойнь сэбэр һайхан янза хүсэд дүүрэнээр харуулагдаа бшуу.

Хилын саанахи нэгэ шүүмжэлэгшэ тэрээн тухай «арюун тунгалаг шүүдэрэй дуһал» гэжэ бэшэһэн байгаа. Тон зүб, юуб гэхэдэ, тэрэнэй бүхы мэдэрэл, үнэхөөрөөшье, арюун сэбэр ха юм. Үниинэй мэдээжэ болоһон Бессмертнова сценэ дээрэ гарахадаа, түрүүшынхеэ хатаржаа байһан мэтэ мэдэрэлдэ абтадаг. Бүхы дэлхэйн үйлэ хэрэгһээ бэеэ холодуулжа, харагшадтай урда урдаһаа харалсан үлэдэг хадаа тиигэнэ ха юм.

Олоһон бүхы дүршэлынь, бүхы мэдэрэлынь мүнөө нэгэл хүсэлэндэ — «Ангар» гэжэ баледэй шэнэ рольдо зорюулагданхай. Репертуарай зүжэгүүдһээ гадна, Андрей Эшпай гэгшын хүгжэмдэ найруулан табигдаха шэнэ баледэй репетицидэ балерина үглөөгүүр гурбан час, үдэшэ гурбан час бэлэдхэл хэнэ. Юрий Григорьевич мүнөө үеын темээр түрүүшынгээ балет табиханы. Тиихэдэ Алексей Арбузовай «Эрхүүгэй түүхэ» гэһэн мэдээжэ зүжэгэй геройнууд байха юм. Бессмертновагай шэнэ героиниие харагшад хэр угтахаб? Тэрэ ямаршье роль гүйсэдхэхэдөө, эрхэ байдалыень өөрөө харуулан гаргадаг байгаа. Харин мүнөө бодото байдал ролиинь батадхаха болоно.

Александр АВДЕЕНКО,
«Неделиин» литература, искусствын таһагые даагша.

(АПН).

В. И. ЛЕНИНЭЙ ТҮРЭҺӨӨР 106 ЖЭЛЭЙ ОЙ

«Ильичэй эдир наһан» гэһэн альбомой дэргэдэ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ОЛОН МЯНГАНАЙ ШҮҮБЭРИ

Гуша мүнгэнэй лоторейн билеДээр үнэтэ эдлэл шүүхэ дурагүй хэн байхаб даа. Тиимэ золтой хүнүүд Буряад орондомнай жэл бүри олон болоно. Ганса үнгэрөөшэ жэл республикымнай 8 хүн хүнгэн автомашина, 19 хүн мотоцикл, 38 хүн холодильник болон бэшэшье эд зөөри шүүгээ. Бүхыдөө жэлэй туршада ажалшадта 418 мянган түхэригэй шүүбэри түлэгдэһэн байна.

1976 ондо хүн зондо 126,6 миллион түхэригэй мүнгэ-зөөриин лоторейн билет худалдагдаха юм. Жэлэй туршада лоторейн билет 9 дахин гаргагдажа наадагдаха. Тиихэдээ 18,1 миллион түхэригэй 90.612 элдэб янзын эд зөөри болон 57,8 миллион түхэриг мүнгэн шүүбэри хараалагданхай.

Энэ жэлдэ бүхы дээрээ 1266 «Жигули», «Москвич-412», «Запорожец» маркын автомашина, 2752 мотоцикл, 1000 пианино, 1766 телевизор, 12.132 холодильник, олон тоото хибэс, хубсаһа угааха, оёхо машинанууд болон бусад хэрэгсэл шүүгдэхэ ёһотой. Мүнгэн шүүбэри 1 түхэригһөө 250 түхэриг хүрэтэр хараалагданхай. Шүүһэн эд хэрэгсэлэй сэнгые мүнгөөрэнь абажа болохо юм.

Мүнгэ-зөөриин лоторейн билеДүүд магазин, киоск, нөөсэлгын болон бэшэшье кассануудта худалдагдана. Лоторейн билеДүүдые олоор абажа, аза талаангаа туршахыетнай хүсэнэбди.

Н. АНДРИЯНОВА,
Буряадай АССР-эй Гострудсберкассын управлениин экономист.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Подрядна хүдэлмэри» — түрүү бэшэг. «Мүрысөөнэй дэбтэр» — суглуулбари. «В. И. Ленинэй түрэһэн үдэрэй ойдо зорюулагдана» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Дмитрий Багинай арга боломжонууд» — В. Николаевай статья. Түрэл орон доторнай. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Гурбадахи хуудаһанда. «В. И. Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулагдаһан» — Ф. Шулуновой статья. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Уулзалга» — Г. Степановай статья. «Байгал шадарай дайда» — суглуулбари.

СЭНХИР ЭКРАН

В. И. ЛЕНИНЭЙ ДУРАСХААЛТА ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05—«Горнистнар, дохёо үгыт!» (үнгэтэ). 11.50—Забһарлалга. 12.00—Шэнэ һонин. 12.10 «Зураг бүхэндэ—наран!» (үнгэтэ). 12.25—«Эдиршүүлэй уран бэлиг» (үнгэтэ). 12.55—Л. В. Бетховен. «Аппассионата». 13.20 — «Дабаа гаталха зам». БАМ-ай барилгашад тухай дамжуулга. 13.40—Спортын һонин. 1. Хоккей. Түгэсхэлэй наадаанда хабаадагшадай тулалдаан. 2. Классическа барилдаалгаар Европын чемпионат (үнгэтэ). 15.50—«Парти тухай Ленинэй һургаал ба мүнөөнэй үе». 16.20—Забһарлалга. 16.30—«Н. Огренич дуулана». Неаполитаниин дуунууд. 16.45—«Баримтата экран» (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30—«Дабаанай харгы». БАМ-ай барилгашад тухай дамжуулга. 18.50—Спортын һонин. 1. Хоккей. 2. Барилдаан. 21.00—Шэнэ һонин. 21.15 — Забһарлалга. 21.35—«Эдиршүүлэй уран бэлиг» (үнгэтэ). 21.55—**Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 106 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан.** Концерт. Кремлиин Съезднүүдэй ордонһоо дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ).

САГАЙ УЛАРИЛ

Үүлэнэй байдал хубилан байха, Хориин, Яруунын аймагуудаар бага зэргэ саһан орохо, бусад нютагуудаар шиир нойтон орохогүй. Баруун хойноһоо секундын 10—15 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Хойто болон Прибайкалиин, Түнхэнэй, Ахын аймагуудаар 1-һээ 4 градус хүрэтэр дулаан байхаар хүлеэгдэнэ. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 5—7 градус хүйтэн, үдэртөө 6—8 градус дулаан байха.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ВАРШАВА

Ленинскэ үдэрнүүд Польшодо үнгэргэгдэнэ

ТАСС

Дэлхэйн пролетариадай вождиин түрэһэн ойн баярта зорюулагдаһан ленинскэ үдэрнүүдые Арадай Польшын ажалшад үргэнөөр эмхидхэжэ байна. В. И. Ленинэй зохёолнуудай суглуулбариин дүрбэдэхи хэблэлэй һүүлшын, 45-дахи ботиие «Ксенжка и ведза» гэжэ хэблэл барлан гаргаба. 1920 оной ноябрь һараһаа 1923 оной март хүрэтэрхи үе соо Ленинэй бэшэһэн, тэрээндэ хабаатай байһан 315 документ энээндэ оруулагданхай.

1912—1914 онуудта агуу ехэ вождиин Галицида ажаһууһан, ажаллаһан тухай хөөрэдэг «Ленин Подгалда» гэжэ шэнэ зүйл Порониноһохи В. И. Ленинэй музей соо нээгдэбэ. 5 миллиондохи хүн һаяар энэ музейдэ орожо хараха юм.

Варшавадахи В. И. Ленинэй музей һонин зүйлнүүдые бэлдээ. 1939 он болотор польяк хэлэн дээрэ барлагдаһан Владимир Ильичэй зохёолнуудтай, «Ленинэй һургаал хэтэдээ мүнхэ» гэһэн выставкэтэй эндэ ерэгшэд танилсаха байна.

ЛИССАБОН

Португалидахи һунгуулиин кампани

ТАСС

Португалидахи һунгуулиин кампани түгэсхэхы шатадаа орожо байна. Ороной хуули гаргадаг шэнэ зургаан—республикын суглаае һунгаха һунгалта һаяар эхилхэ юм.

Каштру Вердидэ болоһон митинг дээрэ Алваро Куньял үгэ хэлэхэдээ, демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэл бэхижүүлхэ, парламентда зүүнэй үзэлтэй олонхиие бии болгохо, зүүнэй үзэлтэй правительство бүридүүлэн байгуулха гээшэ шухала удха шанартай байна гэжэ тэмдэглээ. «Социалистнуудтай холбоо барисаа тогтоохын түлөө коммунистнууд тэмсэнэ. Иимэ холбоон шухала гэжэ тоолонобди» — гээд ПКП-гэй Генеральна секретарь мэдүүлбэ.

ФРАНЦИ. Ороной эхэнэрнүүд социальна тэмсэлдэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ажалай үдэрэй дүүрэһэн хойно эхэнэрнүүд листовконуудые тараана, эхэнэрнүүдэй ажабайдал һайжаруулха гэһэн уриатай плакадуудые үйлсэнүүдтэ няана.

ТАСС-ай фотохронико.

СПОРТ

ХОККЕЙ

МҮРЫСӨӨН ҮШӨӨ ДҮҮРЭЭДҮЙ

Дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадан үшөө дүүрээдүй. Тиибэшье һаа, Чехословакиин хоккеистнүүдэй манай ороной суглуулагдамал командые илаһанай һүүлээр тэдэнэй алтан медальда хүртэхэдэ хэншье һаад тойбо хэжэ шадахагүйха. Зүгөөр мүрысөөнэй үнгэргэгдэжэ байха үедэ хүлеэгдээгүй олон ушарнууд тохёолдоно.

Нааданай һүүлшын лэ үдэртэ чемпион тодорхо, гэжэ журналистнуудтай үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ СССР-эй суглуулагдамал командын тренер Борис Кулагин мэдүүлһэн байна. Тренерэй һанамжалһанай ёһоор, манай командын хоккеистнүүдэй гэмтэһэншье һаа, хоёр звеногой гол гэшүүд Мальцев, Капустин хоёргүйгөөр наадахадаа, һайн уулзалга үнгэргэһэн байна.

Манай команда юундэ шүүгдээб гэхэдэ, нэн түрүүн хэдэн хоккеистнүүд гэмтэһэн, нааданда түрүүшынхеэ хабаадалсаһан залуушуул дүршэлгүй байба гэжэ Кулагин мэдэрнэ. Тиибэшье һаа, залуушуул (илангаяа Балдерис), хамгаалагша Бабинов гэгшэд яһала зүрхэтэйгөөр наадаа бшуу. Эдэнэр түрүүшын уулзалгануудта бирадагүй байһан юм. Мүн дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа наадаанда Чехословакиин командада түрүүшыйхеэ хабаадалсажа байһан хоккеистнүүд бии. Жэшээнь, 19-тэй Петер Штястны тоо нээһэн байгаа. Тиихэдэ 22-той Франтишек Черник, Петер, Милан Новы гэгшэдтэй суг наадахадаа, субботын энэ үдэр эрхим хоккеистнүүдэй нэгэн болоһон байха юм.

СССР — Чехословакиин хоккеистнүүдэй наада хаража байхадаа хэмнайшье һаа, СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд шайба сохижо оруулһай гэжэ хаража һууһан лэ байхабди. Балдерис гү, али Якушев, Михайлов гү, али Харламовай... тоо нээжэ шадаа һаань, наадан бүри ондоогоор үнгэрхэ байгаа бшуу. Мүн Чехословакиин хоккеистнүүд баһал арга шадалаа гүйсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй. Эндэ вратарьнууд Холечек, Третьяк гэгшэд эрхим һайнаар наадаа.

Чехословакиин команда мүнөө адли тооной һайнаар наададаг гурбан звенотой, тииһээ тиитэрээ эдэнэр манай командада орходоо дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө Катовице хотодо үнгэргэгдэхэ нааданда һайн бэлэдхэлтэй ерэһэн байна.

Сэхынь хэлэхэдэ, команда бүхэн һайн бэлэдхэлтэй байха ёһотой юм бэзэ. Тиимэһээ алишье командатай наадахадаа түгэс бэлэн, һэримжэтэй байха болоно бшуу. Эндэ манай суглуулагдамал командын зарим гэшүүд һанаһанда хүрэжэ наадаагүй. Жэшээнь, нэгэдэхи звеногой хамгаалагшад Васильев, Лутченко гэгшэдэй елүүр дээрэ бии болоходонь, Чехословакиин добтологшод манай воротагай захаар дуран соогоо наадажа байгаад добтолһон байха юм. Нааданай баян дүршэлтэй болоһон, «Спартагай» табан хоккеистнүүдые толгойлһон Якушев энэ үдэр баһал һанаһанда хүрэжэ наадаагүй. Тиин эрхим һайнаар наададаг звеногой һуладаад байхадань (Мальцевгүйгөөр) залуушуул бусад табан хоккеистнүүд хэр зэргэ бэеэ харуулжа шадаа хаб гэһэн асуудал гараһан байгаа. Эндэ залуушуул шадаха зэргээрээ наадажа гараа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. «Спартагай» звено үшөө наадажа үрдеэгүй байһаар. ФРГ-тэй наадахадаа эдэнэр бага зэргэ ухаамгайгаар добтолго, хамгаалга хэһэн һаа, эрхим командатай наадахадаа һула байшаба.

...Сэхынь хэлэхэдэ, дэлхэйн түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн наадан үшөө дүүрээдүй, саанамнай хүлеэгдээгүй, олон ушартай, һонирхолтой уулзалганууд үлэбэ.

СССР-эй, Чехословакиин суглуулагдамал команданууд бусадһаа түрүүлэн «А» классай түгэсхэлэй наадаанда оруулагданхай. Гурбадахи команда США-гай хоккеистнүүд болоно. Эдэнэр ФРГ-гэй командые 5:1 тоотойгоор шүүхэдээ, эрхим командануудтай наадаха эрхэ олоһон байна. Дүрбэдэхи командань Швециин суглуулагдамал команда болоно.

(ТАСС).

ТОБШО ҺОНИН

ЗЦСПС-ЭЙ ЧЕМПИОН

БУРЯАДАЙ багшанарай институт дүүргээд, Улаан-Үдын авиационно заводой «Забайкалец» гэжэ спортын клубай дэргэдэхи хүүгэдэй спортын һургуулиин тренерээр хүдэлжэ байһан спортын мастерта кандидат Бато Дашинамжилов дүрэ бүляалдалгын барилдаагаар Киев хотодо үнгэргэгдэһэн бүхэсоюзна мүрысөөндэ хабаадахадаа, бүхы уулзалгануудтаа шүүжэ, ВЦСПС-эй чемпион болобо.

Буряадай АССР-эй оло дахин чемпион, Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөндэ илаһан манай бэрхэ барилдаашан һүүлэй жэлнүүдтэ бүхэроссин, бүхэсоюзна хэдэн мүрысөөнүүдтэ шангай һууринуудые эзэлһэн байна. Багшанарай институдай барилдаашадай тренер, СССР-эй спортын мастер В. Н. Иванов тэрэнэй амжалтада ехэ габьяатай.

ДҮРБЭДЭХИ ҺУУРИ ЭЗЭЛЭЭ

ЭДИРШҮҮЛЭЙ дунда боксоор «Трудовые резервы» бүлгэмэй Алас-Дурна зүгэй зонын мүрысөөн Владивосток хотодо болобо. Манай зонын найман областиин, хизаарай, автономито республикын тус бүлгэмэй суглуулагдамал командануудай боксернууд арһан бээлэйн шадабаритадай энэ наадаанда хабаадаһан байна.

«Трудовые резервы» бүлгэмэй Буряадай областной Соведэй эдир боксернууд командаараа дүрбэдэхи һуури эзэлээ.

Манай хүбүүд соохоо Игорь Перелыгин түрүүшын уулзалгаһаа һэримжэтэй хёрхоор наадажа, хоёрдохи һуурида гараба. Хориин аймагай техническэ мэргэжэлэй хүдөөгэй училищиин һурагшад Александр Красиков, Бэлигтэ Намсараев гэгшэд гурбадахи һуури эзэлһэн байха юм.

ХУРДАН ШАМБАЙШУУЛ ТОДОРБО

УЛААН-ҮДЭ хотын техническэ мэргэжэлэй училищинуудай һурагшадай дунда хабарай урилдаагаар түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Советскэ Союзай Герой Сергей Орешковэй нэрэмжэтэ парк соо үнгэргэгдэжэ, 200 шахуу хүбүүд, басагад хабаадаһан байна.

Хүбүүдэй дунда техническэ мэргэжэлэй 2-дохи училищиин һурагшад командаараа илаба. Энэ училищида һуралсал спорт хоёр зэргэ табигданхай гэхэдэ алдуу болохогүй. Тиигэжэ тус училищи олоороо хабаадаһанайнгаа түлөө нэгэдэхи һуури эзэлжэ, «Трудовые резервы» бүлгэмэй тусхай кубогаар шагнагдаа. 13-дахи училищиин хүнгэн атледүүд хоёрдохи һуурида гараба.

Басагад соохоо техническэ мэргэжэлэй 9-дэхи училищиин спортсменкэнүүд шалгарһан байна.

Хубиин түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ 1-дэхи ГПТУ-гай һурагша Василий Мальцев 1.000 метрые 2 минута 39 секунда соо гаталаа. 9-дэхи ГПТУ-гай түлөөлэгшэ Наташа Берсанова 500 метртэ 1.37,1 минута саг харуулжа илаба.

ХАБАРАЙ МҮРЫСӨӨН ҮРГЭЛЖЭЛЬӨӨР

ФУТБОЛООР Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө хабарай мүрысөөн республикымнай ниислэл хотын авиационно заводой, мяха-консервын комбинадай стадионууд дээрэ хоёр бүлэгөөр үнгэргэгдэжэ байна.

Нэгэдэхи бүлэгтэ локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай суглуулагдамал команда зургаан уулзалгада шүүгээд, түрүүлжэ ябана. Эдэнэр һүүлшын наадануудта «Забайкалецай» хоёрдохи командые—8:1, «Стекольщигые» 5:0 тоотойгоор шүүгээ.

Авиационно заводой «Забайкалец» командын футболистнууд дүрбэн уулзалгада илаад, хоёрдохи һуури эзэлнэ. «Стекольщик» ЛВРЗ-гэй командада шүүгдэхэһээ бэшэ гурбан наадандаа илаһан байха юм.

Хоёрдохи бүлэгтэ дүрбэн нааданай һүүлээр транспортын «Локомотив», «Текстильщик» командануууд тус тустаа 7 очкотой болоод, эрхимлэжэ ябана.

Эдиршүүлэй дунда ЛВРЗ-гэй спортын клубай футболистнууд транспортын «Локомотивые» — 2:0, «Забайкалецые» 2:1 тоотойгоор шүүгээд, «Текстильщигтэй» 1:1 тоотойгоор тэнсэжэ, түрүү һуурида гаранхай. «Стекольщик» «Локомотивые» — 6:4, «Сэлэнгын» бэлэдхэлэй бүлэгэй эдиршүүлые 3:1 тоотойгоор илаһан байна.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТОКИО

ЕХЭЭР ҺОНИРХОНО

ТАСС

«В. И. Ленин о рабочем контроле и национализации» гэһэн суглуулбари япон хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ, Токиогой номой магазинуудай тагууд дээрэ табигдаба. «Философиин дэбтэрнүүд» гэһэн ном хажуудань байна. Японой «Иванамисетэн» гэжэ эгээл ехэ хэблэлнүүдэй нэгэн эдэниие барлажа гаргаа.

Агуу ехэ Октябриин социалис революциин һүүлээрхи түрүүшын жэлнүүдтэ Японой Ленинэй зохёолнуудаар һонирхожо эхилээ һэн. Тиин мүнөө энэнь жэлһээ жэлдэ үргэдэнэ. «К. Марксын, Ф. Энгельсын зохёолнуудтай хамта Ленинэй бэшэһэн номуудые дайнай үеын хашалта харшалалтатай, хүшэр бэрхэшээлтэй жэлнүүдтэшье нюусаар уншадаг һэмди, — гэжэ «Сэнсю дайгаку» университедэй профессор К. Масамура долоон хоног соогоо нэгэ удаа гарадаг журналай хуудаһан дээрэ статья толилуулхадаа бэшэнэ. — Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд манай орон доторхи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе хүгжөөлгэдэ айхабтар ехэ нүлөө үзүүлдэг байгаа.

Ленинэй зохёолнуудые Японой дэлгэрүүлэн нэбтэрүүлгэдэ «Оцуки сетэн» хэблэл эгээн эдэбхитэй үүргэ дүүргэдэг юм. Нёдондо жэл тэрэ номуудай уран һайханай шэмэглэлэй ба полиграфическа гүйсэдхэлгын талаар Москвада үнгэргэгдэһэн уласхоорондын конкурсын медаляар, дипломоор шагнагдаа һэн.

НАЦИОНАЛЬНА СОВЕДЭЙ ПЛЕНУМ

СОФИ. (ТАСС). НРБ-гэй Эсэгэ ороноо хамгаалха фронтын Национальна Соведэй пленум эндэ боложо. БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Тодоров тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаба.

НЬЮ-ЙОРК

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ БҮТЭМЖЭТЭЙ ҺАЙН ХАРАА ШЭГЛЭЛ

ТАСС

СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ сааг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Я. А. Малик ядерна зэбсэг хэрэгсэл туршалгые бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр хорихо тухай договор баталха асуудалаар ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхаймда ното Совет правительствын даалгабаряар барюулба.

Ядерна дайнай аюул сараха, ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгые болюулха зорилготой дашарамдуулан, ядерна зэбсэг хэрэгсэл туршалгые бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр хорихо тухай асуудал онсо удха шанартай боложо байна гээд ното соо хэлэгдэнэ. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн элидхэл дотор энэ асуудалай шухала удха шанартай байһаниинь үшөө дахин тэмдэглэгдээ һэн.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXX сесси СССР-эй делегациин дурадхалые диилэнхи олоной дуугаар һайшааһан байгаа. Ядерна зэбсэг хэрэгсэл туршалгые бүгэдэ ниитээрээ хүсэд дүүрэнээр хорихо тухай үгээ ойлголсохо зорилготойгоор хөөрэлдөөнүүдые эхилхыень ядерна зэбсэг хэрэгсэлтэй бүхы гүрэнүүдтэ энэ тогтоол соогоо хандаһан юм.

Генеральна Ассамблейн энэ тогтоолой үндэһөөр эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадахаар бэлэн байһан тухайдаа Советскэ Союз мэдүүлнэ.

Ядерна зэбсэг хэрэгсэлнүүдые али бүхы аргаар туршалгые хориһон хуули баталан абаха уласхоорондын договорто гар табилга зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргаха хэрэгые хизаарлалгада ехэ туһа хүргэхэ, шахардуу байдал гүнзэгырүүлэн һуларуулха, ядерна дайнай аюул сараха зэргэтэй.

КОПЕНГАГЕН

Арадуудай аша туһада

ТАСС

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездын бүхы хүдэлмэри, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй тоосоото элидхэл дотор табигдаһан шэнэ шухала үүсхэлнүүд Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ аюулгүй байдал хангаха, шахардуу байдал һуларуулха хүсэл эрмэлзэлээр нэбтэрэнхэй гэжэ КПСС-эй XXV съездын хүдэлмэридэ хабаадаһан Даниин коммунистнуудай делегациие толгойлогшо, Даниин Коммунис партиин түрүүлэгшэ Е. Есперсен мэдүүлээ.

Уласхоорондын харилсаануудта хүсэ хэрэглэхэгүй тухай договор баталалга зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха, шахардуу байдал һуларуулгые саашадань хүгжөөхэ замда шэнэ алхам болоно гэжэ тэрэ ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлэбэ. Ниитэ Европын зүблөөнэй шиидхэбэриие бэелүүлхын тула бүхы оронуудай арадууд хамтаараа оролдохо ёһотой. Хельсинкидэ болоһон зүблөөн хүн түрэлтэнэй ажабайдалда шухала удха шанартай зорилгонуудые шиидхэһэн байна.

БЕЙРУТ

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Премьер-министр, оборонын министр Рашид Караме гэгшын түрүүлэлгэ доро Сэрэгэй дээдэ комитедэй түрүүшын заседани эндэ болобо. Ливанай, Сириин ба Эсэргүүсэлгын Палестинын хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд тэрэнэй бүридэлдэ ородог юм. Бүхы фронтнууд дээрэ буудалдаа зогсоохо тухай урда тээнь баталагдаһан хэлсээе сахиха талаар тодорхой хэмжээ ябуулгануудые комитедэй гэшүүд хаража үзэбэ.

Шахардуу байдалые политическэ аргаар гуримшуулгын хоёрдохи шатые бэелүүлхэ тухай асуудалаар Ливанай политическэ ажал ябуулагшад зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдые хэжэ эхилбэ. Парламентын абаһан, президентын баталһан конституциин заһабариин үндэһөөр, парламентын депутадууд С. Франжьее тушаалһаань буулгажа, Ливанай Республикын шэнэ президентые болзорһоонь урид һунгаха зэргэтэй. Гүрэнэй шэнэ толгойлогшые һунгаха һунгалта энэ недели соо боложо магадгүй гээд политическэ тушаалтад тэмдэглэнэ.

Хэмжээ ябуулгануудые абажа байгаашье һаань, амаралтын үдэр Бейрудэй хэдэ хэдэн районуудаар буудалдаан үргэлжэлһэн байгаа. Амгалан зоной дунда алуулһан, шархатаһаншье хүнүүд бии.

* * *

Буудалдаа зогсоохо тухай шэнэ хэлсээн, Ливанда граждан дайнай эхилһэнһээ хойшо 29-дэхи хэлсээн баталагдаба. Хёмороо зүришэлдөөндэ хабаададаг бүхы таланууд тэрэниие дэмжэжэ байһанаа апрелиин 19-дэ мэдүүлээ.

Энэ хэлсээе бэелүүлхын тула Ливанай, Сириин, ПДС-эй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн сэрэгэй дээдэ комитет шухала хэмжээнүүдые абажа байна. Тэрэниие бэелүүлхын түлөө адаглан хинахыень комитедэй тусхай комиссинуудта даалгагдаа. Ниислэл хотын зүүн районуудта хархис партинуудай зэбсэгтэ отрядууд, эдэ комиссинуудай ажал ябуулгые хинана.

Гэбэшье хото городто хёмороо зүришэлдөөн үшөөл үргэлжэлһөөр. Апрелиин 19-дэ худалдаа наймаанай урдын түбтэ, порт болон национальна музей шадар буудалдаанууд болоһон байгаа.

ВАШИНГТОН

ХОЛБОО БАРИСАА ТОГТООХЫЕ ҺАНААШАЛНА

ТАСС

Гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер һаяар Африка түбиин долоон орондо хүрэхөөр гараха байна гэжэ США-гай гүрэнэй департамент мэдээсэбэ.

Хархис хүсэнүүдые, нэн түрүүн Урда Африкын Республикын расис засаг захиргаание дэмжэхэ гээшэ Африкада бэелүүлдэг американ политикын гол зорилго болоно. Эгээл иимэһээ тэрэ эндэхи оронуудаар ябажа, харилсаа холбоо тогтоохые һанаашална гээд тэмдэглэгдэнэ.

Дэлхэйн энэ районДо Холбоото Штадуудай баримталдаг хараа шэглэл алдуу эндүүтэй гэжэ олон конгрессменүүд сэхэ руунь хэлэнэ. Анголодо болоһон үйлэ хэрэгүүдтэ США-гай баримталһан хараа бодол энээниие батаар элирхэйлээ. Урда Африкын булимтарагшадтай США нэгэдэжэ, НРА-гай хуулита правительствода эсэргүүсэн тэмсэдэг һүйдхэлтэ бүлэгүүдые дэмжэһэн байна.

Анголын Арадай Республикые уласхоорондын олониитын мэдэрһэн ушар Африка түбидэ американ хараа шэглэлэй буруу һүрэһые гэршэлнэ. Мүнөө үедэ зуу шахуу орон НРА-е мэдэрээ. Эдэнэй 40 гараниинь Африкын гүрэнүүд юм. США, КНР, Египет дипломатическа харилсаа холбоо Анголотой тогтоогоодүй байһаар.

Африка түбидэ бэелүүлжэ байһан политикаяа яһала амжалтатай һайн гэжэ харуулхын тула Африкын оронуудта нүлөө үзүүлхые Г. Киссинджер оролдохо байна гэжэ американ хэблэлэй политическэ шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

□ «БУРЯАД ҮНЭН» □ 1976 оной апрелиин 22. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР   Н-01712. Заказ №